

VÁROSUNK

GYOMAENDRŐD

A keresztény nemzeti gondolat hírnöke

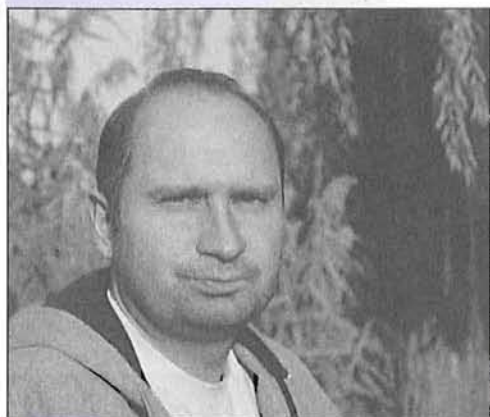
Ára: 220 Ft

XXIV. évfolyam 8. szám * Társadalmi, kulturális, hagyományőrző folyóirat *

2017. augusztus

A tartalomból:

**4. CIVIL SAROK:
VASZKÓ ZSOLT**

**6. A FEKETE MADONNA KÉP
MÁSOLATA
AZ ENDRŐDI TEMPLOMBAN**

15. SZENT LÁSZLÓ BÚCSÚ ÉS GYALOGOS ZARÁNDOKLAT - HUNYA

Néprajzosok a tájházban

A Debreceni Egyetem néprajz szakos hallgatói múzeumi szakmai gyakorlatukat töltötték július harmadik hetében az Endrői Tájháznál. Az első éves hallgatók a Szent Antal zárándokházban szálltak meg, így közel volt a gyakorlati hely. A szakmai hét kiemelt témája volt az első világháborús emlékek a kis gyűjteményekben. Az első világháború szinte minden magyar családot érint, hiszen a felmenők között gyakori az első világháborús hősi halott, vagy a frontot megjárt katona. A huszadik század hajnalán kirobbant nagy háború megváltoztatta az egész világ viszonyát. A gépesítés megjelenése a haditechnikában a személytelen vérengzés felé tolta a háborút. Ez volt az első olyan világégés a legújabb korban, melyben nem az ellenfél harcképtelenné tétele volt a cél, hanem a tömeges megsemmisítése. A büszke huszárhagyományokra épülő

magyar katona eszménye összekeveredett a lövészárkok sarában fetregő, sokszor elkeseredett harcokat vivő magyar bakával. A népi kultúrára, ezen belül a folklórra nagy hatást gyakorolt a nagy háború. Ekkor születtek a ma is népszerű katonadalok és azok a kifejezések, melyek a mai férfi társalgásban is felbukkannak. A tárgyi kultúrát vizsgálva egészen új tárgyi típusok jelentek meg és épültek be a falusi tárgyak közé. A töltényhüvelyből készült hamutálak, vázák, öngyújtók vagy a fargott borotva tokok megtalálhatók az ország legtöbb néprajzi gyűjteményében és tájházában is. A technikai fejlődés eredményeként egyre több fénykép is készült ebben az időszakban és került fel a szobák falára. Az Endrői Tájháznál is megtalálhatóak ezek a tárgyak, sőt még a szibériai fogságban készült borotva tok is.

Folytatás a 10. oldalon!

Hírek a Rózsahegyi Iskolából

A hagyományokhoz híven idén is vendégül láttuk lengyel testvérvárosunk tanulóit Gyomaendrődön. A programban azok a tanulók vettek részt, akik sikeres alapfokú angol nyelvvizsgát tettek, vagy a nyolc év alatt kimagasló teljesítményt nyújtottak. A lengyel és magyar gyerekek már május végén a Pilznóban tett látogatás során megismerkedtek egymással, ezért nagyon várták az újabb találkozást. A vasárnap délutáni érkezést követően a lengyel gyerekek családoknál foglalhatták el szállásukat, ahol igazi magyar vendéglátásban részesültek. Az este további részét bowlingozással töltötték, ahol gyorsan feloldódtak, vidáman játszottak, beszélgettek angol nyelven. Másnap Budapestre utaztunk, ahol először a Parlamentet látogattuk meg, majd egy dunai sétahajózáson vettünk részt, mely során megcsodálhattuk fővárosunk legfőbb nevezetességeit. Ezt követően sétáltunk a Hősök terén, majd a délután második felét az állatkertben töltöttük. A keddi nap is eseménydúsán telt. Délelőtt megmutattuk lengyel barátainknak az iskolánkat, a szépen feldíszített tantermeinket, tablóinkat, majd ijáskodtunk, falat- és rekeszt másztunk, röplabdáztunk. A nagy hőségben ebéd után a Liget fürdőben frissítettük fel magunkat. Este a lelkes szülők grill partyt szerveztek számunkra, ahol finom csirkepörkölttel, grillezett hússal, salátákkal és süteményekkel vártak minket. Ez az este is remek hangulatban telt, a

A lengyelek is szívesen ijáskodtak

gyerekek sokat játszottak, beszélgettek egymással. Az utolsó nap reggele már a készülődés jegyében telt, majd búcsút intettünk lengyel társainknak. Tartalmasan telt el ez a négy nap, sok új élménnyel gazdagodtak a gyerekek és remek lehetőség volt mindenki számára, hogy gyakorolják az angol nyelvet és hasznosítsák mindazon tudásukat, melyet tanórai keretek között sajátítottak el. A programot a Rózsahegyi Iskola Diákjaiért Alapítvány és Gyomaendrőd Város képviselő-testülete támogatta.

A Színfolt Mazsorettek táborában történt

Nagyon jó hangulatban, aktívan zajlott a mazsorettek 6. alkalommal megrendezésre kerülő nyári tábora. Az öt napos intenzív felkészülés 3-4 hónapos edzéssel ért fel. Új eszköztechnikai elemekkel, tánclépésekkel, koreográfiával bővült a táncosok meglévő mazsorett tudása, közben – pihenésként – kemény és hatásos gimnasztikai elemeket gyakoroltak. Az idei táborba ellátogatott a pécsi Csillag Mazsorett Együttesből három nagylány, míg a debreceni Valcer Együttesből egy junior mazsorett. Köszönöm minden táncos részvételét, az edzők: Gergely Orsolya, Baráth Beáta, Piroska Attila segítő, magas szintű munkáját. A nyár további részében fellépések sorozata vár a Színfoltra, valamint várjuk a kezdő mazsorettek jelentkezését a következő telefonszámon: 06-30-374-7152.

2017. június 29-én a gyomaendrődi képviselő-testület megtartotta nyári szünet előtti, utolsó ülését.

Tájékoztatót kaptunk a helyi rendőrőrs kapitányától, illetve a szarvasi rendőrkapitányság képviselőjétől a város közbiztonsági helyzetéről. Szerencsére csökkent a bűnesetek, nőtt a szolgálatot ellátó rendőrök száma, így a város közbiztonsági helyzete javult. Továbbá felszereltünk tizenkét térfelügyelő kamerát a város különböző pontjain. Megtörtént az elektromos bekötés, a bejövő kép a városházán elhelyezett szerverszobában látható. A tesztelés után, augusztus közepétől próbaüzemben működnek a kamerák. A rendőrséggel, a polgárőrséggel, illetve a közterület-felügyelettel közösen fogjuk értékelni a működést. Ha mindent rendben találunk, rövid időn belül élesítjük a rendszert.

Testületünk második fordulóban tárgyalta az első lakás megszerzéséhez nyújtandó önkormányzati támogatásról szóló rendelettervezetet. Döntésünk nyomán növekszik azaz összeg, amelyekkel segíteni tudjuk az első lakáshoz jutókat, akik itt, Gyomaendrődön vásárolnak lakást. Támogatni szeretnénk azokat, akik helyben próbálják folytatni életüket. A rendelet értelmében nagyobb mértékű támogatás, mint a korábbi években. A rendelet kihirdetését követően nagyobb összegekre lehet majd pályázni.

Hulladékgazdálkodással kapcsolatos kérdésekben is döntöttünk. Ezek közül legfontosabb a zugok hulladékszállításáról szóló rendeletünk elfogadása. Nyolc gyűjtőpont kerül kialakításra a holtágaink környékén, a megvalósításra rendelkezésre áll egy keretösszeg. A Gyomaközszolg Nonprofit Kft. szállítja el a hulladékot, a holtági tulajdonosoknak az elszállítandó hulladék után kell fizetniük. Fontos döntésünk értelmében képviselő-testületünk kezdeményezte a DAREH-hoz való csatlakozását. A DAREH Békés megyei szervezet, önkormányzati társulás, amely a hulladékszállítás fejlesztésére, a hulladékszállítási problémák megoldására jött létre több évvel ezelőtt. Önkormányzatunk csatlakozásával így valósítjuk meg Gyomaendrőd közigazgatási területén a hulladékszállítást. Az átállítás több hónapot vesz majd igénybe, a negyedik negyedévben fog elindulni a közszolgáltatás a DAREH vezetésével.

Pályázatok benyújtásáról döntöttünk, a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program keretein belül. Tizenegy pályázatot nyújtunk be, ezek között vannak olyan pályázatok, amelyeket korábban is benyújtottunk, de nem nyertek. Módosítottuk, egyszerűsítettük, vagy éppen többlet tartalommal láttuk el őket. A benyújtásra kerülő projektötletek pontos kidolgozása az eredményhirdetés után történik. Amennyiben nyer a pályázat, akkor három-négy hónapunk marad arra, hogy a teljes műszaki tartalmat kidolgozzuk, az engedélyezési-, illetve kivitelezési tervet elkészítsük. Azért tartom fontosnak ezt elmondani, mert minden pályázatnál vannak érintettek, a lakossági egyeztetésekre tehát csak ekkor kerül majd sor. Szeretnénk, ha a lakosság is megismerné terveinket, hogy a véleményüket elmondhassák a tervekkel kapcsolatban. Az egyeztetéseket csak azoknál a pályázatoknál folytatjuk le, amelyek nyertesek lesznek.

Döntöttünk arról, hogy továbbra is pályázunk a gyomai piac tér felújítására: hetvennégy millió forintba pályázunk, módosított műszaki tartalommal. Három energetikai pályázatot nyújtunk be, ebből az egyik a Kis Bálint Általános Iskola Fő úti épületére vonatkozik: nyílászárócsere, külső hőszigetelés, napelemek, fűtés-korszerűsítés. A Pikó Béla utcában lévő alapellátást szolgáló orvosi rendelőket is szeretnénk energetikailag fejleszteni, belső átalakítással korszerűsítve. A Fő út 3. szám alatt lévő, szintén alapellátást szolgáló háziorvosi rendelőket, illetve az orvosi ügyeletet kiszolgáló épületet is szeretnénk energetikailag korszerűsíteni. A Kodály Zoltán utcától a Népliget utcáig szeretnénk kerékpárutat építeni. Ez egy korábbi pályázatunk volt, szintén újra benyújtjuk változtatott műszaki tartalommal. Két részre bontottuk a pályázatot, kerékpárútra és a hozzá szorosan kapcsolódó belvíz elvezetésre. Tulajdonkép-

pen erre a szakaszra két pályázatot nyújtunk be. Értelemszerűen, egyik pályázat sem valósítható meg a másik nélkül, remélhetőleg mindkettőt támogatni fogják. Két belvizes pályázatunk a város belvízgazdálkodását szolgálja. A Csókás-zugi és a Fűzfás-zugi átereszt felújítására, átalakítására pályázunk. Ezek a holtágak vízgazdálkodásnál, illetve a belvíz-elvezetésnél, a víz mozgatásánál fontos szerepet töltenek be. A gyomai főtér, a Szabadság tér felújítására, átalakítására is benyújtottunk már korábban pályázatot. Akkor közel ötszázmillió Ft-ra pályáztunk, ezt csökkentettük 230 millió forintra. Átalakítottuk az elképzeléseinket, lecsökkentettük az igényeinket, próbáljuk igazítani ahhoz a kerethez, amely rendelkezésre áll. Csökkentett tartalommal ugyan, de egy hasonlóan szép pályázati anyagot készítettünk el. Bízunk abban, hogy sikeresek leszünk, és támogatásra találnak elképzeléseink.

Ezeknél a felhívásoknál szeretném még elmondani, hogy a gyomaendrődi járás, illetve velünk együtt öt járás részére, a Békés Megyei Önkormányzatnak egy korábbi döntése értelmében hét és félmilliárd keretösszeg van lehatárolva. Erre az összegre csak ezek a járasok, illetve a járasok települései pályázhatnak. Bízom abban, hogy nagyobb eséllyel indulunk ezeken a pályázatokon, mint korábban, amikor a teljes megye pályázott a TOP-os felhívásokra. Remélem, nagyobb volumenben támogat bennünket a Békés Megyei Önkormányzat, illetve a támogatási felhívásokat kiadó minisztériumok. A most benyújtásra kerülő pályázatok összértéke majdnem egymilliárd forint. Amennyiben megvalósulnak, legalább 70-80 százalékban, illetve a korábban már elnyert négy pályázatunk szintén sikeres lesz, akkor a korábbi éveket figyelembe véve, nagyon jelentős fejlődés lesz a város életében. Az EFOP felhívásokra benyújtott pályázataink sikere esetén olyan átgondolt, komplex fejlesztést tudunk megvalósítani, amelyben intézményeink, a szolgáltatást nyújtó épületek infrastrukturális fejlesztése valósulhat meg. Sajnos erre a szektorra az elmúlt nyolc-tíz évben nagyon keveset fordított a képviselő-testület, nagyon kevés fejlesztés történt. Most szinte minden egyes épületünkre, minden egyes intézmény fejlesztésére nyújtottunk be pályázatot. Természetesen tudjuk, hogy minden pályázatunk nem nyer, de ha pályázataink 60-70 százaléka nyertes lesz, akkor már nagyléptékű változásnak lehetünk részesei, amely minden gyomaendrődi érdeke, és komfortérzetünket fogja szolgálni. Az EFOP-os pályázatok összértéke majdnem hétszázmillió forint, ez is nagyléptékű fejlesztéseket céloz meg. A Belügyminisztérium által kiírt pályázatok közül a Kis Bálint Általános Iskola Fő úti épületének udvarát szeretnénk fejleszteni, sportudvar kialakításával. A Bethlen Gábor Alaphoz benyújtott pályázatunk 650 ezer forintot nyert, testvérvárosi kapcsolataink fejlesztésére.

Testületünk az adóellenőrzések hatásáról szóló beszámolót is elfogadta. Pozitív változás, hogy az adóellenőrzések hatására nőtték az adóbevételek. Nem büntettünk meg senkit, ennek ellenére az adóellenőrzés bejelentésének a hatására ugrásszerűen megnőtt több adó nem bejelentése. A bevallásoknál tapasztaltuk, hogy az adóra kötelezettek bátrabban és gyorsabban vallják be kötelezettségüket, javult a befizetések színvonala is.

Gazdasági társaságaink első negyedéves beszámolója alapján a gazdasági működésük pozitív irányba mozdult el az előző évhez viszonyítva. Csökkentettük az önkormányzati támogatásokat, a kft-k eredményei biztató képet mutatnak. Működésüket figyelve bizakodók vagyunk, pozitív tapasztalatokról tudunk beszámolni.

Döntöttünk a közvilágítási hálózat bővítéséről. Több lakossági igény érkezett, ezeket pozitívan bíráltuk el. Augusztusban tárgyaljuk a Liget fürdő új parkolójában a közvilágítási hálózat bővítését, amely még ebben az évben megvalósul. A fürdő aszfalt burkolattal ellátott, 53 férőhellyel bővült parkolóval magasabb színvonalú szolgáltatást tud nyújtani.

Toldi Balázs polgármester

CIVIL SAROK

V a s z k ó Z s o l t

Vaszkó Zsolt helyi származású fotográfus, aki jelenleg Budapesten él. Bár már régóta elkerült szülőföldjéről, mind a mai napig megőrizte a gyökerekhez való kötődését. A következőkben vele beszélgetek.

Gyomaendrődi származású vagy, sokáig itt éltél. Mik a legmeghatározóbb itthoni élményeid, amelyekre szívesen emlékszel vissza?

Azt hiszem, hogy a Hármaskörös partján felnőni semmihez nem fogható élmény. A természet szeretete mindmáig megmaradt és a fotózásban ez az utóbbi 7 évben teljes mértékben felszínre is tört. A nagyszüleim tanyáján testközelből megismerhettem az állattartás jó és kevésbé pozitív oldalát is. Azt hiszem ezek az ott töltött napok és hetek máig befolyásolják a valódi falusi élethez való viszonyulásom.

Mind a mai napig kedvelünk minden olyan kis faluba, településre járni ahol megmaradt az őszinte emberi viszonyok, a napi élethez szükséges dolgokon kívül-ami egyébként valóban felesleges- nem láthatóak más egyebek. Gondolok itt bevásárlóközpontokra és „társaira”.

En ezek nélkül a dolgok nélkül nőtem fel és ma is azt vallom, hogy az igazi és komoly lelkivilágú emberek mind falun és vidéki kistelepülésen élnek! Ezeket a tájegyéseket nagyon szeretem megörökíteni, emberi pillanatokkal és az ott élők minden napjaival. Ez biztosan a gyermekkoromra vezethető vissza.

Ugyanígy a természet és ezen belül az állatok szeretete is onnan eredeztethető. Most az Alföld hiánya miatti űrt némiképp erdővel és hegyvidéki élőhelyek felkeresésével pótolom.

Az állatvilága merőben más mind a nagyvadak mind a madarak tekintetében de egy gyönyörű őzportréről minden esetben a szülőföldem jut eszembe. Egy dámbika cserkelése közben nem maradnak el az otthoni emlékek még akár utólag a képek feldolgozása vagy nézegetésekor sem!

Hogy kerültél kapcsolatba a fényképezéssel, mi/ki terelt erre a területre?

Érdekes visszagondolni arra, hogy Édesapámmal már a Mező Imre lakótelep konyhájában 5-6 évesen negatívot hívtunk elő. Emlékszem, ez egy mesterséges „sötét-kamra” volt, ahol a filmes gépek korszakában a negatívokat hívhattuk elő! A közös hullámtéri természetjárások meghatározó eseményei a mai életemnek is. Akkor még nem gondoltam, hogy ezek mennyire fontos emberi dolgok és milyen szinten befolyásolhatják a felnőtt éveket.

Lakásunktól a gátig csak 500 métert kellett gyalogolnunk és máris „ereszkedhettünk” szánkóval egészen a befagyott Kö-

röség. Nyáron viszont a tücsköt vadásztam a gátoldalban vagy éppen a fácánt üldöztem.

Amikor elköltöztünk a lakótelepről családi házba akkor jó időre megszakadt a kapcsolatam a fényképezéssel, mintegy 30 évre!

Hogy éledt fel újra ez a kapcsolat?

A fényképezéssel itt Budapesten teljesen véletlenszerűen kerültem kapcsolatba. A munkahelyem (egy díszállat-kereskedés) előtt találtak egy fényképezőgépet és felkínálták eladásra. Megvettem...

Ez egy igazi kezdő, amolyan „szappantartónak” csúfolt kis gépecske volt, amivel az első képem az üzletben készült és hogy, hogy nem egy jakópapagájt fotóztam le.

Innen azt hiszem, hogy nem volt megállás. Minden szabadidőmben a fotózással kezdtem foglalkozni és kézenfekvőnek tűnt - akkor már több mint 15 éve városban élve - a városi élet egy kicsit másképpen látása a nézőkén keresztül.

Innen jöttek a városi események dokumentálásai, illetve talán azoknak egy kicsit mélyebbre hatóan történő fényképezése. Itt az érdekes arcok, humoros pillanatok megörökítésére gondolok. Ezek publikálása néhány ember figyelmét is felkeltette, így rendszeresen fényképezek szlovák lapoknak például a budapesti karácsonyi vásárról.

Néhány éve elvégeztem egy OKJ-s alkalmazott fotográfus tanfolyamot, ahol nagyon sok és sokrétű feladatot kellett megoldani a vizsgáig. Ez a 16 hónap is megerősített abban, hogy a műterem biztosan nem nekem való.

Az emberek és az „élet” na meg a természetfotózás lett a fő profil. A városi emberek viselkedése merőben eltér a falun élőkétől de ebben is megtaláltam az izgalmat és talán mint nem itt születettnek, ebben is megtaláltam a szépséget.

Egy komolyabb munkával kapcsolatban

nagyon sok érdekes budapesti intézménybe pontosabban épületbe is bejutottam, ami felkeltette az érdeklődésem a városi, akár múlt századi épületek fotózása iránt. Ez külön felszerelést igényel, de ebbe is belevágtam. A fotózás talán leglátványosabb ága ez.

Jelenleg „főállású” fényképész vagy?

Főállású fotósnak biztosan nem mondanám magam de egy biztos, hogy a fotózás mellett soha nincs időm unatkozni...

Meg szoktad Magad méretettni versenyeken?

Gyakran pályázok természetfotóimmal az adott témához kapcsolódó megméretetéseken, illetve az emberekkel kapcsolatos témákkal foglalkozó fotópályázatokon. Szinte mindig életszerű pillanatokban szeretem lefényképezni az embert, mint a fotó „tárgyát”. Ebben a témában szinte minden alkalommal lehet újat mutatni és szerencsére ehhez sok pályázat is kapcsolódik.

A pályázatok leggyakrabban országos szintűek, de sikerült már nemzetközi természetfotó pályázaton is eredményt elérnem. Különböző pályázatokon nyertes fotókat általában kiállítják a pályázat kiírói, így például a keszthelyi Helikon Kastélymúzeumban is szerepelt egy rókát ábrázoló képem. Az országban nincs túl sok magazin ami komolyabb szinten foglalkozik a fotózással, a legnépszerűbbnek rendszeresen küldök képeket, a beküldött képekből a szakmai munkatársak döntése alapján válogatnak be a két havonta megjelenő lap-számba fotókat. Itt is sikerült több alkalommal bekerülnöm, ami azért fontos, mert a szerkesztőség egyben fotósokból is áll, akik kemény kritikával illetik a megjelenő képet. Tanulságos ilyen helyeken próbálkozni a képek megjelentetésével.

A legnagyobb közösségi oldalon a National Geographic Magyarország illetve a Canon hivatalos oldalán is többször sikerült „Nap képe” címet megszerezni. Ide is szívesen küldök képeket, ami általában természetfotó.

A pályázatokat nagyon fontosnak tartom, mert szépen lehet a bírálatok alapján fejlődni, tanulni. Ehhez a szakmai előrehaladásban az országban sajnos igen nehéz komoly segítséget kapni. Itt mindig független zsűri pontoz, megbeszél és értékeli. Ez lényeges!

A fotózás mellett milyen egyéb tevékenységet végzel?

Az állatokhoz való szeretetem a munkámban is visszatükröződik, évek óta nem tudok elszakadni tőlük, így szinte folyamatosan díszállat-kereskedésekben dolgozom, illetve egy állatorvos mellett is besegítek.

Mik a jövőbeni terveid? Bu-

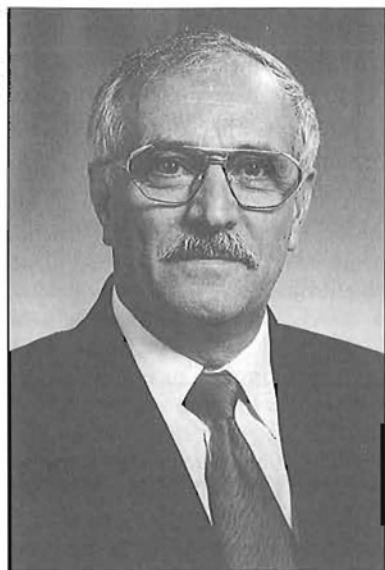
Memoriam

Szülőföld: Bölcso, majd koporsó!
Sarkcsillag a négy égtáj felől!
Anyanyelved billyogként jelöl!
Te vagy a téli hó s a tavaszi zöld,

új kenyér íze, lepergő könny sója,
öröm-kacagás, lelki Kába-kő...
Isten áldjon! Te légy végső álmunk,
s ivadékainkba szebb Jövő!

Timár Máté

Dr. Timár Vendel

Demeter László, a kollega és jó barát így búcsúzott az endrődi templomban földinktől, aki itt született, és kívánsága volt, hogy itt is nyugodjék. A búcsúztató a Szarvas és Vidéke újság júniusi számában megjelent. Demeter László hozzájárult az utóközléshez.

Karinthy Frigyes írta még szinte gyermekkorában: „Tudat alatt egy kis házban, ül az ösztön talpig gyászban”. Vagy egy másik változatban: „Tudat alatt egy kis házban, sír az ösztön néma gyászban”.

Tisztelt gyászoló gyülekezet! Kedves Timár család! Mennyivel könnyebb

köszönteni, mint búcsúztatni. Mert a gyász néma és könnyesen hangtalan. Az érkezésben, a köszöntésben még benne van a jövő, az ismeretlen, a várakozással teli kellemes borzongás. A búcsúban, az elmenetelben már csak a múlt, a lesújtó végérvényes, a megváltoztathatatlan, a kész.

Szenes Iván dalszövege jut eszembe, és érzem át: a talpamtól a fejem búbjáig: „Az ember áll és megszólalni nem mer!” Mert minden olyan közhelyszerű és banális, tesztem hozzá én, aki teljesíteni szeretné barátja kérését – akít már 40 éve ismer és szeret. Így hát elvállalja a búcsúztatását - pedig tudja nehéz lesz. És roppant elfogult. Meg paradox, hogy előre megbeszéltük. De téged megnyugtattot.

De mi ez a nehézség, ahhoz képest, ami Vendel mögötted van? Csak néhány állomás visszafelé menve: közel 2-3 hónap néma kín az elszakadással – az elmenetellel, az elmúlással. Mintha az Úr azt mondta volna Neked: jöhetsz, de már csak akkor, amikor semmi sem vagy semmi sincs. Mert okos voltál, erős, nagy, kitartó és bátor – óriási, gazdag szívvel

és lélekkel. Befogadlak mikor már gyenge és esendő leszel. Erőtlen a harcban. Évekig tartott az is, amíg ördög elvtársat a szoba sarkába tudtad zavarni, és ott tudtad tartani. Ahányszor csak próbálkozott, mindig Te győztél. Erőt adott őseidtól örökölt keménységed, családod szeretete, és briliáns humorod, amivel a legnehezebb helyzeteket is a magad javára tudtad fordítani. Szarvas kétszer is befogadott. Befogadta az endrődi kamaszt, aki gazda akart lenni – a maga gazdája a saját földjén, a tanintézetben szerzett gyakorlati tudással. És azután jóval később is, amikor már elfogyott a levegő körülötted és elég lett a tsz-ből is. Visszahoztad Szarvasra a tudásod, amit már tovább szeretted volna adni az új nemzedéknek. Szerettek! Hogyne szerettek volna, amikor ember voltál. Igazi ember: elnéző, megbocsátó, érted haragszom. Mi is sokat tanultunk tőled – fiatal kezdő kollégáid. Soha nem éltél vissza tudásoddal, élettapasztalatoddal. Türelmes voltál – pedig tudtuk, amikor összeszorítottad a fogad – akkor nagyon fáj. Nagyon fáj a gyomrod, évtizedeken át. Míg egy tanítványod sebész apja meg nem gyógyított. Nincsenek véletlenek – csak valaki a Jö-istent így hívja. Na, az legyen az ő baja.

Meggyógyultál, de a színedet nem veszítetted el. Mondtad is: az én bőröm egy fényérzékeny fotólemez. Rásüt a nap és exponál. De ha nem így lett volna, nem hívták volna a hallgatók a gyakorlati csoportunkat úgy, hogy: a kicsi, a nagy, az Artúr és az indián. Nem kell nagy fantázia ahhoz, hogy kitáljuk Iványi Lajos, Hetényi István és Timár Vendel közül kikicsoda?

Így teltek a főiskolás évek: szakmai pályád csúcса – magas beosztásban, elismertségben, szeretetben. Megérdemelted. Mindent a helyén kezeltél: se alul-, se felülértékelve. A helyén. Neked a kandidátusi cím kandidátus volt. Nem is nézték jó szemmel a kandidátus társaid ezt a komolytalanságot. Az sem érdekelt téged, hogy niki lauda vagy milki lauda, csak lauda legyen – mármint a doktorid minősítése. Diplomakiosztókor, mint igazgató-helyettes a rektori láncot vitted Kádár Béla debreceni rektor után és mondtad neki: legyél nyugodt Béla bátyám – én majd ministrálok Neked. Amikor pedig a gépkocsieleadót a vállalati autó kulcsát úgy adta át neked, hogy közben szándékosan beleejtette a szemétkosárba, Te arcizomrezdülés nélkül a szemetet az íróasztalára borítottad és két ujjal kivetted a szemét közül a slusszkulcsot. Na, ez voltál Te! Semmi indulat, mert az mindenkit megaláz. Lazán – intelligensen – humorosan. Erre születni kell! Ez adottság – mint ahogy sok minden más is. Van, akire a Jöisten két kézzel szórta a tehetséget – mint rád. Élni is tudtál vele – a mi szerencsénk és javunkra.

Hiányozni fogsz. Nagyon fogsz hiányozni! A házból, a Körrös-partról, a városból, de legfőképpen a Timár családból. A példát felmutattad, a leckét leadtad, jelenléteddal emeltd életminőségünket. Ne legyünk telhetetlenek. Ha figyeltünk és jó tanítványaid voltunk, ennyinek elég kellett, hogy legyen. Csak az a kérdés, ki fog pótolni? Félő, hogy senki. Mert egyedülálló voltál és megismételhetetlen, pótolhatatlan és utólérhetetlen, mint minden ember. Hall még Te! Ha most nagyon szomorúak vagyunk, végül is váljuk be ösztintén: önmagunkat sajnáljuk. Mi az, hogy nem kapunk többet belőled? De mégis el kell, hogy engedjünk. Köszönünk mindent – kár, hogy ilyen keveset tudtunk neked visszaadni jószágodért.

Vizontlátásra Te jó férj, jó apa-nagypapa, kedves rokon, szomszéd és munkatárs – néhányunknak öreg barátunk. Amíg élünk nem felejtünk és emlegetni fogunk. Isten legyen veled!

Közreadta: Várfi András

dapesten maradsz, vagy másfelé veszed az irányt?

A jövőről nehéz a mai világban nyilatkozni. Egy biztosan tény, a mi országunk annyi minden szépet és lenyűgözően fotózható témát kínál, hogy nem hiszem, bármerre is messzebbre kerülnek a hazámból huzamosabb időre. Azt hiszem, az emberek nem ismerik saját országukat, a kisebb településekről nem is beszélve, pedig szerintem

annak a megismerése és élhető fenntartása lenne mindennek az alapja.

Úgy vélem, hogy egy egész élet is kevés lenne bejárni a hazánkat de azt hiszem, hogy ha csak a fővárost szeretné megismerni valaki (annak minden oldalát) arra sem elég két évtized. Pláne ha az ember még fényképezőgépet is visz magával...úgyhogy egy darabig még biztosan maradok, bár van a fejembem néhány egzotikus úti cél ahol természetes körülmények között fotózhat-

nék ott élő állatokat!

Erdély is az álmok között van, de úgy gondolom, hogy oda nemcsak technikailag kell jól felkészülni, oda lélekben is másképp kell elindulni, sőt ott másképp kell fotózni is...

Köszönöm a beszélgetést! Kívánom, hogy valósítsd meg álmaid!

Hegedűs Bence

Katolikus oldal

A Fekete Madonna kép másolata az endrői templomban

Új plébános Gyomán

A Fekete Madonna kép másolatát ajándékozta az endrői templomnak Szomjas Miklós és családja. „Az ikon, amelynek csodatévő erőt tulajdonítanak, évszázadok óta vonzza a zarándokok tömegeit a világ minden tájáról. A Fényes Hegyet (Jasna Góra, Lengyelország) a világ egyik leglátogatottabb zarándokhelyévé tette. Az egyik legismertebb csoda az 1655-ös svéd invázió (az „Özön-

Az Egyházmegyei Főhatóság döntésének értelmében 2017. augusztus 1-től a gyomaendrői Jézus Szíve plébániát Túri Kis István plébániai kormányzó látja el. Az új plébániai kormányzó már nem ismeretlen a gyomaiak előtt, hisz 2011 és 2012 között már szolgált köreikben. Isten hozta!

Szent László búcsú Hunyán

Július 1- jén, szombaton tartottuk templomunk búcsú ünnepét. A környező településekről szép számban eljöttek a hívek. Endrőről gyalogos zarándokok érkeztek. A 10 órakor kezdődő ünnepi szentmisét Ft. Hüse József celebrálta. Szentbeszédében méltatta Szent László király életét, egyházszerző munkáját. Szinte történelemórát tartott Szent László király munkásságáról, akkori történelmi korról. A szentmise végén a Tordai hasadék költeményét adta elő gitár kísérettel. A szokásos körmenet az esős idő miatt elmaradt. Szentmise után megkoszorúztuk a 2012-ben állított, - 100 éves a hunyai lelkeszség - emléktáblát. A búcsú napján volt 105 éves a lelkeszség. Az ünnepség után a plébánia udvarán megvendégtük a híveket, zarándokokat és elbeszélgettünk.

Kurilla Béla
Képek a 20.oldalon!

KÖSZÖNET

Szeretném megköszönni a Kereszténydemokrata Néppárt Gyomaendrői Alapszervezet tagjainak, családtagjainak és barátainak azt a hatalmas segítséget, akik a Szakmai és Családi Napon részt vettek, és a közel 1600 fős vendégsereget kiszolgálták, így a regisztrációnál, az étkezéseknél, és az elpakolásnál is egész nap helytálltak. Az összes segítőnk létszáma 54 fő volt. Nagyon jól sikerült rendezvény volt. Köszönjük Prof. Dr. Latorcai János Alelnök úrnak, a népes KDNP-MKDSZ frakció delegáltnak, az államtitkároknak, az ország minden részéből érkezett vendégeinknek, Németh Dezső vállalkozónak, a dévaványaiaknak, a támogatóknak, a Liget fürdőnek... sorolhatnánk a sort még sokáig. Este 8 órakor olyan rendet hagytunk magunk után, hogy sokat nem kellett utánunk takarítani. Isten gazdag áldását kérem minden résztvevőre, támogatóra és segítőre. Jövőre újra találkozunk Gyomaendrődön.

Ungvölgyi János, KDNP Gyomaendrői Alapszervezet elnöke

víz”, lengyelül Potop) idején történt, amikor egy maroknyi lengyel egy egész támadó protestáns hadsereg ellen védte meg a kolostort. A megmenekülést a lengyelek a Madonna csodatévő erejének tulajdonították, a támadás feletti felháborodás és a siker pedig megfordította az egész háború menetét. A következő évben, 1656. április 1-jén János Kázmér (Jan Kazimierz) lengyel király hálából a lwówi (leMBERGI) székesegyházban Máriának ajánlotta fel országát, így a Szűz Lengyelország patrónája és királynője lett. A Fekete Madonna képet később meg is koronázták. Az orosz uralom idején Miklós cár, a legveszélyesebb lengyel forradalmárnak’ nyilvánította a Fekete Madonnát, és betiltotta a częstochowai zarándoklatokat. A Fekete Madonna volt az 1970-es években megszerveződő, Lech Wałęsa vezette Szolidaritás mozgalom egyik szimbóluma.” Szomjas Miklós Sittingbourne-ben (Anglia) lakik feleségével, Terikével. Miklós 1956-ban került ki Angliába. A felesége, Terike endrői, Szomjas Miklós keszthelyi születésű. Az úrnap szentmise után (ami június 18-án volt az endrői templomban) egy szép ceremóniára került sor a templomban. A Fekete Madonna kép másolatát ajándékozta az endrői templomnak Szomjas Miklós és családja. Ezt a képet a ’70-es években vásárolta Miklós még Budapesten, egy régiségkereskedőtől. A felirat szerint a képet 1940-ben festették Egerben, a lengyel tiszti táborban. Rövid beszélgetésünk alkalmával Miklós elmondta: „A magyar- lengyel barátság emlékére ajándékoztuk a képet az endrői templomnak. A lengyelek mindig kiálltak a magyarok mellett, és ez engem mindig meghatott. Reményeim szerint ez a jövőben is így marad. Ez a kép összeköt bennünket. A feleségemmel az endrői templomban házasodtunk meg, és a fiam is itt lett megkeresztelve. Ezért gondoltunk arra, hogy ennek a képnek a legméltóbb helye lesz a feleségem szülőfalujában.” Az endrődiek nevében köszönjük ezt a szép felajánlást. További életükre sok erőt és jó egészséget kívánunk, és Isten áldása legyen életük minden napján.

Ungvölgyi János

Református gyülekezeti csendeshét

A Gyomai Református Egyházközségből egy kis lelkes csapat indult július 17-én a Balaton parti Ábrahámhegyre, hogy együtt töltsön egy hetet Isten igéje mellett. Talán sokakban felmerülhet a kérdés, hogy miért is kell elutazni azért, hogy Bibliát olvassunk. Hiszen azt otthon is lehet.

Csak hogy egy ilyen hét mindig különleges élmény. Nem terhelnek az otthoni tennivalók, senkinek sem kell sietni haza, hiszen tudja a család, tudja mindenki, hogy „nyaralni vagyunk”. S milyen nyaralás volt. Igazi, örömteli. S lelkileg nagyon gazdagon feltöltözve értünk haza.

A délelőtti előadások témája a tékozló fiú története volt, amely alapján megértettük, hogy az emberiség legnagyobb nyomorúsága, hogy messze távol szakadt az élő Istentől, az Atyai háztól. Ott vagyunk a disznók vályúja mellett és megmagyarázzuk, hogy miért is jó az nekünk. Nem akarunk, vagy nem merünk eszmélni, nem merünk „magunkba szállni”, úgy igazán és őszintén, és kimondani, hogy haza kell mennem. Mert Isten nélkül az élet nem élet. S olyan jó, hogy haza lehet menni az Atyai házhoz, haza lehet találni az élő Istenhez. Jézus ebben a történetben pont arról beszél, hogy nekünk olyan Istenünk van, aki tárt karokkal várja a megtérő bűnöst. De sokan vannak, akik úgy gondolják, hogy dehogy megyek én templomba, hát mit szólnak hozzá. Testvér, vedd komolyan Jézus üzenetét, ha elindulsz, akkor az Atya elébed fog szaladni. Tárt karokkal vár.

Olyan sokan elmondták, hogy milyen bűnös vagyok, hát hogy mehetnék-én oda Isten elé? Hát éppen úgy. Amint vagy. Jöhetsz. S olyan jó volt ebben megerősödni, s olyan jó lenne ezt mindenkinek elmondani, s olyan jó lenne, ha minden ember megérinten ebben a nyomorult országban, meg a határainkon túl is, hogy a legnagyobb baj az, hogy az Atya, az igazi Atya, maga az élő Isten hiányzik az életünkben. S nem számít, ki mit mond, nem számít, mit gondolnak a szomszédok, mit gondol a család, mit gondol a munkatárs. Nekik is Isten szeretetére van szükségük. Ha Te elindulsz és hazatalálsz, akkor másokat is hívhatsz. Nem egy felekezethez, hanem a világ igazi Urához, Jézus Krisztushoz.

A délutáni előadásokon a reformáció egy-egy alakjával foglalkoztunk. Volt szó az elő-reformátorokról. Nagyon hangsúlyossá vált, hogy a reformátorok nem hitújítók voltak. Igazából semmi újat nem találtak ki, hanem csak ahhoz akartak visszatérni, ami a Bibliában meg volt írva. „Vissza a forráshoz” – hangzott sokszor a jelszó. Az újítás a római katolikus egyházban volt tapasztalható, amikor olyan tanításokat vezettek be, ami a Szentírással teljesen ellenkezik. Így tanulmányoztuk John Wicliff, Husz János és mások életét, munkásságát. Majd konkrétan Luther életével és tanításával ismerkedtünk meg. „Az Igaz ember hitből él”- hangzott el többször is ez a nagyon fontos felismerés, ami egyáltalán nem új, hiszen benne van az Ószövetségben és az Újszövetségben is. Csak mi emberek gyártunk sok egyéb okosnak tűnő tant, mi egyre távolabb visz az élő Istentől. A reformáció ezt a távolságot akarta megszüntetni. Vissza a Szentíráshoz, a Szentírás alapján gondolkodjunk Istenről, a világról, önmagunkról, a bűnről, a kegyelemről. Ez nem új, ez a régi.

Esti áhítatokon pedig egy-egy választásra felhívó igazsagszóról volt szó. Válasszunk Isten és a világ között. Ne hazudjunk, hogy keresztyének vagyunk, ha a világ szerint akarunk gondolkodni. Legyünk legalább önmagunkhoz őszinték és ne akarjunk kétfelé sántikálni.

Röviden összefoglalva: Nagyon áldott és gazdag hét áll mögöttünk, s mérhetetlenül hálásak vagyunk az élő Istennek, hogy megengedte nekünk, hogy az Ő igéjével foglalkozzunk, hogy hitben megerősödjünk. Övé a dicsőség mindenért.

Papp Tibor
református lelkész

Ahogy a szarvas kívánczik a folyóvízhez ...

A nyár sok ember számára a pihenés ideje. Sokan vesznek ki szabadságot ekkor és kapcsolódnak ki otthon vagy távol a lakóhelytől. Az egyik legideálisabb üdülés a vízpart melletti, a nagy melegben szívesen hűsöl az ember és minden élőlény a tóparton vagy a medencében.

A Biblia azt mondja: „Ahogy a szarvas kívánczik a folyóvízhez, úgy kívánczik a lelkem hozzád, Istenem!” (Zsoltárok 42, 2). A Szentírás tele van utasításokkal pihenéssel, lazítással, és kapcsolódással kapcsolatosan. Ráadásul, annyira fontos, hogy Isten a Tíz parancsolatban is megfogalmazta ezt. Azt mondja, hogy minden hetedik napon pihenjünk meg! Ennyire fontos, hogy megtartsuk a pihenés napját. „Hat napon át dolgozz, de a hetedik napon pihenj, még szántáskor és aratáskor is!” (1Móz 34,21)

Isten készített nekünk egy pihenőnapot a hét minden hetedik napján, hogy kikapcsolódjunk, foglalkozzunk Vele és megújuljunk. Isten ötlete a saját hasznunkat szolgálja, hogy ne égjünk ki. Manapság, a modern társadalmunkban, az emberek mégsem élnek ezzel a lehetőséggel, még a pihenőnapjukon is dolgoznak. Nyáron és egyik évszakban sem tartanak pihenőt. Még azok is, akik elmennek istentiszteletre, miután hazaérnek, visszatérnek a munkához, és megpróbálják befejezni mindazt, amit nem sikerült a hét alatt megcsinálni. Ez nem a nyugalom napja!

Még a legfoglaltabb időszakban sincs mentség arra, hogy elhanyagoljuk a pihenést! Mit kell tenni tehát a nyugalom napján?

1. Pihentetni a testünket. Van, amikor a legszemélyesebb dolog, amit tehetsz, az ha alszol egyet.
2. A lelkünket Isten szeretetére irányítani.
3. Feltölteni az érzelmeinket olyan cselekedet segítségével, ami feltölt és regenerál, mint például egy hobbi vagy a sport.

Isten parancsolja ezt, hogy a legjobbat adhassuk magunkból neki és az életünk teljes legyen, ne azt érezzük örökké, hogy hiányzik valami, mint amikor szomjas az ember. Ha nem tartjuk meg Istennek ezt a parancsát a pihenést illetően, akkor szomjasak maradunk és egyfajta hiányérzet lesz bennünk.

Próbáljuk csak ki, milyen különbséget érzünk azokon a napokon, amikor egy egész éjszakán át pihenünk, azokhoz képest, amikor csak egy pár órá! Gondoljuk csak át, milyen tevékenységek akadályoznak meg, hogy kipihenjük magunkat! Vizsgáljuk meg a pihenőnapjainkat, hogy valóban Isten szeretetére irányulnak-e! Kívánom, hogy mindannyiunk pihenése Istennek tetsző módon alakuljon!

Fülöp Mónika
evangélikus lelkész

Megyei híradó

TOP Információs nap Békéscsabán

Információs napot tartott június 28-án Békéscsabán a Békés Megyei Önkormányzat, melyen polgármesterek, településvezetők és civil szervezetek képviselői vettek részt.

- A Békés Megyei Önkormányzat célja az, hogy a területfejlesztéssel és területrendezéssel kapcsolatos információkat összegyűjtse, és a pillanatnyilag releváns, az önkormányzatok és a civil szervezetek számára fontos tudnivalókat egybegyűjtve továbbítsa. Ennek érdekében évente két alkalommal információs napot tartunk, ahol nem csupán a Terület- és Településfejlesztési Operatív Programmal, de az ehhez kapcsolódó programokkal kapcsolatban is hívunk meg előadókat – mondta köszöntőjében Zalai Mihály, a Békés Megyei Önkormányzat Közgyűlésének elnöke.

A 2014-2020-as programozási időszakban a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program közreműködő szervezeti feladatait a Magyar Államkincstár látja el. Célja, hogy támogassa a TOP források hatékony és szabályszerű felhasználását, segítse a támogatást igénylőket, hogy a projekt ötletekből sikeres fejlesztések valósulhassanak meg. Az eddigi tapasztalatokról tájékoztatta az információs nap résztvevőit Albert Péterné, a Magyar Államkincstár Békés Megyei Igazgatóságának igazgatója.

A megyei önkormányzat – a megyeszékhelyen kívül – minden településnek kötelezően segít a pályázatok során, amennyiben ezt a település kéri, és nem csak a projektmenedzsmenti feladatokban,

hanem a pályázatokhoz kapcsolódóan egyéb feladatokban is, mint az előkészítés, szerződéskötés, végrehajtás, szakmai megvalósítás, nyilvánosság biztosítása. Ennek érdekében, hogy a megsokasodott teendőket megfelelően el tudják látni, egy 25 fős menedzsmenti csoportot hozott létre a megyei önkormányzat. A csoportban a nyolc, korábban már fontos projekteket menedzselő szakember mellett asszisztensek és pénzügyi feladatokat ellátó szakemberek dolgoznak – minderről dr. Horváth Mihály, a Békés Megyei Önkormányzati Hivatal aljegyzője informálta a jelenlévőket. A projektmenedzserek is bemutakoztak a fórumon, és elmondták azt is, jelen programozási időszakban milyen jellegű projekteket tudnak segítséget nyújtani a pályázóknak.

A Szechenyi Programiroda projektmegvalósítás során nyújtott szolgáltatásairól Lévai Zoltán regionális igazgató tartott előadást, majd az Építésügyi Minőségellenőrző Innovációs Nonprofit Kft. képviselőjében Vass Lajos és Radomszki Levente témavezetők a SEAP/SECAP (Fenntartható Energia- és Klímaakcióterv) pályázati lehetőségeiről tájékoztatták a jelenlévőket. Az energetikai beruházások hatékony megvalósításának előfeltétele a SEAP/SECAP dokumentum megléte.

Dr. Konstantin Kata, a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium klímapolitikai referense a települési éghajlat-védelmi programokat és beruházásokat támogató LIFE Programot, Garay Éva, az EFOP-1.3.1-15-2016-00001 kiemelt projekt kulturális közösségfejlesztő mentora pedig a „TOP-5.3.1-16 A helyi identitás és kohézió erősítése” című felhívás Békés megyei mentorhálózatát mutatta be. Az információs nap zárásaként Ikvai-Szabó Imre, az OTP Bank vezető tanácsadója osztott meg fontos információkat a jelenlévőkkel.

Sztahovics Zsuzsa

Békés Megyei Kormányhivatal Gyomaendrődi Járási Hivatal közleményei

További hírek és információk: www.bekesijarasok.hu Telefon: 66/581-320

Kormányablak Osztály hírei:

A lakcímbjelentést 2017.június 30-ig a lakóhely, illetve tartózkodási hely szerint illetékes járási hivatalnál lehetett intézni. 2017 július 1. napjától azonban -a lakcímtől függetlenül- bármely járási hivatalnál benyújtható a kérelem.

A lakcím bejelentési kötelezettséget személyesen, illetve törvényes képviselő, vagy meghatalmazott útján lehet teljesíteni, bizonyos kivételekkel, -így pl. kiskorú gyermek illetve cselekvőképességet kizáró, gondnokság alá helyezett személy esetében szülő, illetve gondnok teljesíti a kötelezettséget. A lakcím bejelentési eljárás során lakcímbjelentő lapot kell kitölteni. A javítás nélkül kitöltött lakcímbjelentő lap mellé az ügyintézéshez szükséges a korábbi lakcímgazolvány, érvényes személyazonosításra alkalmas okirat, illetve amennyiben meghatalmazott jár el, a fentiekén kívül a meghatalmazott személyi okmányai és teljes bizonyító erejű magánokiratba vagy közokiratba foglalt meghatalmazása. Az eljárás során azonnali eljárásban kiállításra kerül az új lakcímkártya, amely illetékmentes.

Hatósági és Gyámügyi Osztály hírei:

A Hatósági és Gyámügyi osztály 2017.évi feladatait jelentős mértékben meghatározzák a január elsején hatályba lépett jogszabályváltozások, melyek számos új hatáskört telepítettek a hivatalra.

A hivatalhoz, ezen belül a Hatósági és Gyámügyi Osztályhoz került a jogi segítségnyújtás és áldozatsegítés, mely eljárások eredményeként olyan, támogatásra szoruló ügyfeleknek nyúj-

tunk segítséget, akik bűncselekmény áldozataivá váltak, vagy ügyvéd segítségére van szükségük, azonban nem tudnak eligazodni a hivatali, jogi ügyek rendszerében, vagy nem áll módjukban az ügyvédi munkadíjat megfizetni. Az ügyfelek mindkét területen benyújthatják kérelmüket a Kormányablakban és szakügyintézők előtt egyaránt.

Fogyasztóvédelem

Szintén új és kiemelt feladat a fogyasztóvédelmi terület, melynek egy jelentős része a járási hivatalokhoz került 2017. január 1-jétől. A szakügyintézők ezen a területen központilag meghatározott terv szerint végzik a hatósági ellenőrzéseket a kereskedelmi területeken. A vállalkozók, cégek munkáját igyekeznek segíteni a hivatal szakmai előadások megtartásával, a felmerülő kérdések megválaszolásával, hogy minél kevesebb legyen a hiányosság az ellenőrzések során.

A nyár folyamán kiemelt szerepet kap az idegenforgalmi szempontból frekvenciált helyen található, illetve rendezvényekre kitelepült vendéglátó-ipari egységek ellenőrzése. Megkezdődik a fiatalok védelme érdekében a dohányzás, illetve az alkoholfogyasztás visszaszorítását szolgáló jogszabályi rendelkezések betartásának ellenőrzése is. Ezen túlmenően folytatódnak a szavatosságra, jótállásra, illetve ártájékoztatásra, árkalkulációra vonatkozó jogszabályi rendelkezések betartására vonatkozó ellenőrzések is. Mindezek érdekében a hivatal a tavalyi évben, és már az idén is szervezett olyan szakmai napot, ahová a kereskedelemmel foglalkozó cégek lettek meghívva.

Egészségről-betegségről

Tyúkhúr (Stellaria media)

A tyúkhúr az egész világon elterjedt, kertekben, árokpartokon növe, rendkívül életképes, lágyszárú növény. Apró tojásdad levelei átellenesen nőnek; kis, fehér, csillag alakú virágai vannak. A stellaria név a latin csillag, „stella” szóból származik. Számos előnyös hatása mellett azért is hasznos a növény a kertekben, mert védi a talajt az eróziótól és a kiszáradástól.

Tartalmaz: ásványi sókat, illóolajokat, E-és B-vitaminokat, kalciumot, szelént, cinket, magnéziumot, káliumot, kumarinokat, béta-karotint és nagy mennyiségben C-vitamint.

Nyersen salátaként, párolva, szárítva és tea, turmix formájában fogyasztható. Leghatékonyabb forma a növény alkoholos oldata, a tinktúra.

Antiszeptikus (fertőtlenítő) és nyákoldó hatásánál fogva alkalmazható alsó-és felső légúti fertőzések és köhögés kezelésére. Enyhe hashajtó, emésztést elősegítő hatású, kedvező lehet fogyasztása gyomorproblémák esetén is. Köszvényes, reumatikus panaszokat enyhíthet gyulladáscsökkentő hatása révén. Álmatlanság esetén is ajánlható a tyúkhúr fogyasztása. Cukorbetegség kialakulásakor rendszeres, kis mennyiségben alkalmazása segít a vércukorszint alacsonyan tartásában. A belső elválasztású mirigyek működését előnyösen befolyásolja, serkenti a máj és a vese működését, vértisztító hatású.

A tyúkhúr zsíroló, csökkenti a koleszterin és a triglicerid-szintet. Étkezés előtt naponta 1 csésze tyúkhúrtea epeköoldó hatású. Vérzsír csökkentésre 2 hónapig naponta reggel, éhgyomorral és étkezés előtt ajánlott 1-2 csésze tea ivása, majd elegendő az oldat hetente 1 alkalommal történő fogyasztása.

Anyagcsere-fokozó hatása miatt naponta, reggel 1 csésze tea alkalmazása javasolt fogyciklóra idején.

A tyúkhúr készítmények ajánlottak különböző szervekben megjelenő ciszták kialakulásakor is.

Bőrbetegségek, pattanások, kelések, vágások gyógyulnak tyúkhúr teával történő borogatás hatására. Száraz, viszkető, ekcémás bőr kezelésére, rovarcsípések enyhítésére szintén ajánlott a gyógynövény oldattal történő borogatás vagy a fürdő.

Duzzanatok, zúzódások, aranyér és fekélyek kezelésekor eljárhatunk úgy is a borogatás készítésekor, hogy a friss, virágzó növényt leforrázzuk, péppé zúzzuk és a beteg felületre helyezzük.

A fürdő készítéséhez 25 dkg tyúkhúrból 1 liter vízzel forrázatot készítünk, majd a kapott oldatot öntjük a fürdővízhez. Ajánlott fürdősi idő: 15 perc.

A tea készítéséhez 1 teáskanál tyúkhúrt forrázunk 2,5 dl tiszta, klórmentes vízzel, 10 percig állni hagyjuk. A gyógynövény oldat fémmel nem érintkezhet, cukrot, citromlevet ne tegyünk a teába, ízlés szerint mézzel ízesíthetjük.

A tyúkhúr kenőcse disznózsírral készíthető, hasonlóan a körömvirág kenőcshöz és aranyér, sebek, fekélyek, ekcémás bőr kezelésére használható a növény erőszehűző hatása miatt.

Méregtelenítés céljára, tavasszal 10 napig ajánlott naponta 1 kis csésze gyümölcscentrifugában turmixolt, mézzel ízesített tyúkhúr ital fogyasztása. Az ital a májműködést serkenti és a bőrre is jó hatású.

A száraz részekről megtisztított gyógynövény szárítása árnyas, szelős helyen történik. A növényt gyakran át kell forgatni, hogy a penészesedést megelőzzük. Ha hozzájutunk egész évben, folyamatos gyűjtése javasolt.

A tyúkhúr tavasztól őszig virágzik, ajánlott gyűjtési ideje májustól novemberig tart.

Forrás:

www.egeszsegcenter.eu/.../tyukhur-a-sokoldal-u-gyogynoveny.html

dr. Macsári Judit

SPORT

Összeállt a megyei labdarúgó bajnokságok mezőnye

Jelentős változások következnek be a következő 2017-2018-as Békés megyei labdarúgó bajnokságok lebonyolítási rendszerében. Az MLSZ Békés Megyei Igazgatóság társadalmi elnöksége még június elején eldöntötte, hogy az augusztusban rajtoló új idénytől kétszer 12 csapat alkotja majd a másodosztályú mezőnyt. A Megyei I. osztály jövőjét a nevezések és az NB III-ból kieső csapatok létszáma határozza majd meg. A második vonal feltöltését az MLSZ érvényben lévő szabályai szerint hajtja végre a Verseny Bizottság. A megyei csapatok nevezési határideje július 7-én járt le. Ezt követően alakult ki, mind az első osztály, mind a második osztály teljes létszáma.

A Megyei I. osztály előző szezon bajnoka, a Füzesgyarmat felkerült az NB III-ba, ahonnan viszont három megyei csapat is kiesett - Gyula, Méhkerék, Békéscsaba II. - akik mindhárman neveztek az új idényben a megyei bajnokság első vonalába. A nevezési határidő után kiderült, hogy a Mezőkovácsháza a másodosztályba nevezett, a Tótkomlós csak a harmadosztályba, míg a Szabadkígyós átmenetileg szünetelteti a felnőtt együttesének szerepeltetését megyei szinten. A másodosztály feljutó helyen végzett csapatai közül pedig egyik sem vállalta a megmérettetést az első osztályban. Ezek ismertetében a Megye I. osztály 12 csapat részvételével kezdi meg a pontvadászatot augusztus 12-én.

A Megyei II. osztályban feljutók és kiesők híján a teljes mezőny együtt maradt, hozzájuk került az első osztályt nem vállaló Mezőkovácsháza, valamint a harmadosztály két csoportjának első három-három helyezette és a százalékosan jobban teljesítő negyedik helyezett csapat. Az osztály észak-déli csoportjának kialakításában a földrajzi szerep lesz a meghatározó, a 44-es főút lesz a határvonal, a három békéscsabai gárda közül kettő az északiba egy a déli csoportba kerül.

A csoportok beosztásai:

Észak: Atletico Békéscsaba, Békéscsabai MÁV SE, Békési FC, Békésszentandrás HMSE, Bucsa SE, Csabacsúdi GYLSE, Dobozi SE, Gyomaendrődi FC, Mezőberényi LE, Okány KSK, Sarkadi KLE, Sarkadkeresztúri SE.

Dél: Battonyai TK, Csanádapácai EFC, Csorvási SK, Kétegyháza SE, Kevermes SE, Kunágotai TE, Lökösháza KSK, Mezőkovácsházi TE, Mezőmgyer SE, Nagyszénás SE, Orosházi MTK-ULE 1913, Újkígyós FC.

Az első és másodosztály 12 csapatos bajnokságának lebonyolítási rendszere is megújul. A bajnoki pontvadászat kétfordulós alapszakasszal indul, ami 22 bajnoki forduló jelent. Az így kialakult erőssorrend alapján az 1-6. helyezett csapatok a felsőházba, míg a 7-12. helyezett csapatok az alsóházba kerülnek. A rájátszást követően, - ami még 10 bajnoki forduló - alakul ki a csoportokon belül a végleges helyezés. Az első osztály bajnoka feljut, míg az utolsó két helyezett csapat kiesik. A második osztály csoportjainak bajnokai, egy-egy csapat feljut az első osztályba, míg az utolsó helyezettek, egy-egy csapat kiesik a harmad osztályba.

Az MLSZ Békés Megyei Igazgatóság székházában nyilvános keretek között elkészítették a 2017-2018. évi megyei I. és II. osztályú labdarúgó bajnokságok sorsolását.

A Gyomaendrődi FC így kezdi az új labdarúgó idényt:

1. forduló: Augusztus 12. szombat 17:30 Gyomaendrődi FC - Sarkadkeresztúri SE

2. forduló: Augusztus 19. szombat 17:30 Atletico Békéscsaba - Gyomaendrődi FC

3. forduló: Augusztus 26. szombat 17:30 Gyomaendrődi FC - Mezőberényi LE

Endrőd néprajza

Rovatvezető: Dr. Szonda István

Huzly Károly aranymisés - egy endrődi ember tisztelgő sorai-

Kedves Olvasó!

Az alábbi olvasói levél a Békés című újjá 3. évfolyamának 43. számában jelent meg 1874. október 25-én. A levélben részletesen megismerhetjük Huzly Károly egykori endrődi plébános (1841-1852) személyiségét, endrődi működését és az endrődiekkel való kapcsolatát.

„Levelezés.

HUZLY KÁROLY

Endrőd 1874. október 20.

Békésmegye egyik hajdani táblabírájáról óhajtok kegyeltesen írni. — Főtiszt. Huzly Károly ur ő nagyságának, békési főesperesnek, Szt. László király prépostjának, nagyváradi l. szer. kanonoknak, debreczeni plébánosnak s egykor áldozársága kezdetén a nagynevű és határtalan jótékonyágai által áldott emlékezetű Lajcsák Ferencz nagyváradi püspök kedvencz titkárjának aranymisés áldozársága dicső és szerencsés alkalmából, őneki ő felsége a király által a Lipót-rend lovag keresztjével díjmentes földiszítése, kitüntetése minekünk, endrődieknek is öröme gyujtá sziveinket; engedje tehát a tekintetes szerkesztőség, hogy midőn a legkegyelmesebb ur méltatta a valódi érdemest: röviden, mint egy viszhangjául a debreczeniek osztatlan örömének mi is nyilváníthatassuk e sorokban ünnepléses

örömünket, mert az aranymisés prépost-kanonok-lovag ha szeretve tiszteltetik Debreczenben, itt is épen úgy oly mérvben nyilatkozik irányában az, miként 1869-ben; midőn őt ő excellentiája a megyéspüspök ur kíséretében, mint békési főesperest üdvözleni, tisztelhetni, szerethetni szerencsések valánk. Akkor a szeretve tisztelő óvatiókat látván a megyés püspök ur ő excellentiája, mint közvetve értesülék odanyilatkozott: hogy „ez már valódi népszerűség.” És csakugyan annyi évek (1852) óta és után a nép gazdagja, szegénye, férfja, asszonya uton-utfélen, templomban, saját lakásaikban csókolta, csókolgatta üdvözölő őt oly jelenetek közt és oly mérvben mely a keresetlen szeretet szülte valódi népszerűséget bizonyítja be — példának okáért: Röviden elmondom: hogy mi volt az ok, mely e szent és szép okozatot eredményezé. Az ok, mely őt, az aranymisés főpapot fokozatos biztosan emelé a népszerűségben, szeretetben, elismerésben, közbecsülésben, és a papi méltóságok körében: saját egyéniségében rejlik! Ő tudta és lelkeszi pályáján érvényesíteni iparkodik vala, hogy nem az engedelmességben, hanem a parancsolóban kell lenni az okosságnak; — hogy nyitva tartuk füleinket, midőn az alattvaló lelkeknek minden érzelmeit eladni akarja; hogy az-az egyedüli igazságos nagyravágyás, Isten szereti, s az ő szeretete jutalmául szeretetben gyarapodni a jótékonyág folytonosítása által; hogy mért kell szelíden, szerényen és halkan beszélni, hogy ha előljáró vagy, haragodban ne büntess senkit, hogy a pénzszeretet egy soha ki nem alvó kemence, egy zsarnok a világban; hogy a rang s tekintély annak való, ki azt az elnyomottak és a gyötröttek megszabadítására használja; hogy aki a lelkiek- és testiekben a kis dolgokat használni tudja, az nagy kincseket gyűjt magának.. hogy a mögbántónak rövid, szelíd szóval kell felelni, és megtörve, sőt legyőzve van az ő haragja... hogy nem szabad megvetnünk kitésem embertársaink közül, — mert a művész nem tűrheti el, hogy művét az ő jelenlétében ócsárolják. Az Isten mindenütt jelen van, az ember az ő műve... Hogy nem kell az embereket hibáikért gyűlölni, sem pedig a hibákat az emberekért szeretni!... hogy

példával jobban hat az ember, mint a tanítással, mert ami már megtört s be is van bizonyítva, azt örömet tartja főképen a néposztálybeli ember hasznosnak; hogy valamennyi magas méltóságok és nagy ranguk fölött ragyog „az isten igazi szolgájának” czime. Mert Huzly így élt, már Endrődön laktakor bírta több, még' jelenleg is országosan szereplő s hírneves főuraink barátságos bizodalomát, tiszteletét! Endrőd lakossága között pedig terjesztette — plébánosi (néplelkészi) cziméhez hiven a finomabb társadalmi szokásokat, főképen menyegzők s egyéb családias népünnepek alkalmával, a kertészeten különösen, a belső kertészeten ő adta, úgy szólván, az első lendületet... Ő már, mielőtt Petőfi énekelte volna, nagy mérvben példaadólag érvényesíti vala, hogy „Szeresd a virágot és ne féltsd szivedet, mert ki ezt szereti : rossz ember nem lehet.” Mig ekként hívei közül szegényt, gazdagot, főképen a hasonszenvi gyógyászat sikeres alkalmazása által, melynek Debreczenben koszorúsa lön! hálás szeretettel magához csatolt a sirig, a síron túlig: addig az ő méltóságos, modeszt, nyájas, tapintatos és eszélyes magatartása s nyilatkozatai által igen kedvelt tagja' volt és maradt a magasb köröknek is.

Vendégszerető egyszerű háza ismeretes volt Békésmegye úri köreiben....

Mint Isten lelkeszerinti pap tudván azt, hogy aki énekel, kétszer imádkozik, az Isten dicsőítésére zengett énekek terjesztésében és művelésében, — több szép népies írású énekszöveget ő maga írván — sokat fáradozott és áldozott... Közel és távol vidékről jöttek úri családok tagjai ide ünnepelni, gyönyörködendők a földesapák leánygyermekéből szervezett énekar szépénekülésében.... mely énekkart szomszédhelyekre is átkértek ünneplésesebb temetésekor. Nem egyszer zendült meg Endrőd szép nagy templomában Haydn „Teremtés” című szép hymnusa vagy az „Egek magasjelöltje” szép dallama, melynek szövegét legelőször ő fordítá magyarra, más szavakkal ugyan, de hason értelményű szöveggel. Debreczenben is ő szervezte legelőször és pedig majdnem egészen saját költségén az énekiskolát, az akkori jeles kath. éneklész Engesser Antal vezetése alatt, ki a híres pesti éneklésznek Engesszer Mátyásnak zenedei tanárnak és zeneszerzőnek édes testvére volt. Mindezekből nyilván való, hogy a királyi kegy méltó egyöntűtett ki, a hogy ha az ő nevéhez rang és czim nem tartoznának is, ő azok nélkül derék kath. magyar hazafi pap volna; mert nem a helyek teszik a férfit nagygyá, de a férfi mint gyémánt a helyet, tünteti ki a helyet! El nem mulaszthatom itt fölemlíteni, hogy a forradalom utáni közvetlen években többször volt önagysága egyes nem magyar emberek spionirozása és nemtelen földadásai folytán zaklattatva még csendőrök motozása által is.... így akarván őneki a nyomorultak ártani, hanem hát... vessünk fátyolt a múltakra; majdan, ha úgy engedi időm és kedvem „Vidéki élet” című tollrajzaim „endrődi spektakulumok” részletében azt is közzéteendőm. Isten éltesse ünneplünket jó kedélyben addig, míg e síron inneni élet terhére nem leend.

Idősb Bus magyar.”

folytatás a címlapról

A magánkezelésben lévő Papp Zsigmond hagyatéka nagy számmal őriz emlékeket az első világháborúból. A néprajz szakos hallgatók a tájházi gyűjteményen kívül a Papp Zsigmond hagyatéka első világháborús témájú fotógyűjteményét digitalizálták. A munka nem csupán egy szakszerű nyilvántartást jelentett, hanem a Debreceni Egyetem Néprajzi Kutatócsoportja valamint a szentendrei Szabadtéri Néprajzi Múzeum közös kutatási programjában való részvételt is. A program célja egy olyan digitális archívum létrehozása, melyben az ország tájházaiban és kis gyűjteményeiben található első világháborús anyag digitalizált formában elérhető lesz. A hetes szakmai gyakorlat vezetője Kovács László Erik etnográfus volt. A hét folyamán Dr. Forisek Péter dékánhelyettes és Dr. Maticsák Sándor intézmény igazgató meglátogatta a hallgatókat, valamint a záró nap délutánján előadott kutatási prezentációkat Dr. Bereczki Ibolya a szentendrei Skanzen főigazgató-helyettese értékelte. Köszönjük a hallgatóknak és a kutatást vezető tanároknak a munkáját és jövőre újra várjuk a fiatal kutatókat városunkba.

Gyoma néprajza

Első félév.

Minden szerdán és szombaton egy egy iv nemzeti megismerési, kinevezések, hazai 's külföldi politikai tudósítások gyorsan közölnének lapjainkban.

Félévi ára postán forinttal 4 pengő forint.

PEST

NEMZETI UJSÁG.

HAZAI 'S KÜLFÖLDI TUDÓSÍTÁSOKBÓL.

Alapítá Kultsár István táblabíró, kiadja özvegye.

Szerkeszti Dr. Nagy Pál, táblabíró.

(Harminczötödik év.)

Február 26-kán.

17. szám.

Hasznos mulatságokban felvételnek mindennemű tudós értekezések, a' népnevelési, alapítványi, művészeti, mesterségi, literaturai, és más mulatva oktatói körből.

A' nemhivatalos leveleknek barmester köldetésre kértik.

1840.

A' Békes megyében kebelezt Gyoma mezővárosi katolikus község, a' mult évi sz. Mihály hó 29dikén ritka szerencsében részesült, 's egy öröm napra viradt fel; mellyet atyai kegyessegű földesura, a' minden jóért és hasznosért buzgó ifju Vodianer Sámuel készített számára a' gyomai katolikus templom fölépítése és minden szükségesekkel ellátása által. Gyoma kath. községe sokáig szűkölködvén az isteni tiszteletre alkalmas helyben, az ájtatosságukat végezni ohajtók kénytelenek valának az egy óranyi távolságban fekvő Endröd anyatemplomba gyülekezni. E' bajon segíteni akarván az endrödi buzgó esperes és plébános, több nemesszivű emberbarátot felszólított: nyujtanának segédkezet a' Gyomán építendő kath. templom javará, minek sikere az lön, hogy a' templom talpköve a' fentisztelt esperes Lábos János ur által letételék; azonban nem levén elegendő eszköz építés folytatására, az üdvös szándék nem sükerülhetett. Ezt meghallván a' nagyváradi deák szertartású megyés püspök ő exctiája; orvosolni mindig kész főpásztor felszólította az említett földesurat, szíveskednék a' gyomai kath. templom építését részéről segedelemmel előmozdítani. Azonban a' tisztelt földesur nem csak a' főpásztori felszólításnak engedett, hogy jobbágyainak lelki javokról gondoskodni legszentebb kötelességének ismeri, ezért a' templomot egészen tulajdon költségén építetté fel, 's hogy a' gyomai kath. hívek minél előbb részesüljenek e' jótéteményben, tüstint megtevé a' szükséges rendeléseket. Mihelvt a' templom elkészült, az oltáron Peschky József pesti művész által jeles izléssel és ügyességgel festett sz Móricz képe fölállított, 's a' templom az isteni tiszteletre megkivántató minden öltözetekkel és edényekkel a' nagylelkű földesur bőkezűségéből gazdagon ellátta-

tott: az üdvös sikeren örvendő főpásztor személyesen megjelent Gyomán, s a' fönnevezett napon segédszolgálatl végzé a' környékből összegyűlt uraságok, valamint a' helybeli birtokos és az örömittas kath. község jelenlétében a' fölszentelési szertartásokat, mi alatt megindulva esedeztek a' hálás jobbágyok az egek Urától áldást, megelégedést, hoszu életet jótékony földesurokra, ki illy fényes bizonyosságát adta, meny nyire szivén fekszik az lsten dicsőségét terjeszteni, s alattvalóinak boldogságát eszközölni. A' templomfelszentelést barátságos lakoma követte a' vendégszerető uraság lakában, melly alatt a' bőkezű vendéglő mindenkit részesíteni akarván ezen a' gyomai lakosoknak elfelejthetetlen ünnepély örömeiben, az uradalmi lakba összesereglett szegényebb sorsú lakosokat is megvendéglte, s közöttük pénzt osztatott ki. Sőt még itt sem állapotott meg a' jótékony emberbarát ifjabb Vodianer Sámuel ur, hanem tapasztalásból tudván, milly üdvös már a' serdülő kisdedekben föléleszteni a' bennök rejtő isteni szikrát, az ész, — tudván, milly boldogító hatásu kivált a' földmivelőosztályra a' gyermekek korán megkezdett nevelése: egy alkalmas épületet szerzett azon szándékkal, hogy benne kisdedóvó intézetet állitson, s e' célra, mind a' megvett épületet elrendeztetni, mind egy ügyes tanítót tulajdon költségén tartani magára vállalta. Adja a' kegyes ég, hogy a' szent szándék minél előbb sikerüljön, áldja meg a' kisdedek mennyei atyja mind a' nagylelkű alapítót, a' jobbágyairól illy atyailag gondoskodó földesurat, s jótévő emberbarátot, mind családját; miért is a' hálás jobbágyok az lsten buzgón kérni meg nem szünendnek.

Közreadta: Hegedűs Bence

Brodalmi oldal

Rovatvezető: Polányi Éva

Mikszáth Kálmán: A kis csizmák

Keskeny, szürke felhőfoszlányok úsznak a környék fölött. Nagy égiháború lehetett az éjjel, esővel, viharral, villámlással vegyes. Látszik is a nyoma mindenfelé, a fák gallyai le vannak tördelve, faleveleken, fűszálakon esőszemek csillognak, a templomsoron a nagy garádban zuhog a víz. Vőneki János uram portáján egész tócsák állnak, a Zákó Mihályék kertjében pedig

- éppen az imént mesélte Mihók Magda - a madárfészket is lemosta a fáról a zuhogó zápor.

Köd gömörödik a sár fölött, átlátszó és fehéres, mint a muszlinruha, a falusi kémények füstje fölfelé száll, megannyi jele, hogy már nem lesz eső, bár az ég morcos, borús még, akár a Bizi apó arca, ki meghajolva, ingadozó léptekkel megy a hosszú utcán Szűcs Istókkal, a kőművessel. Hogy összeesett az öreg! Nem is csoda, csövestől éri a veszedelem. A lány meghal, ökrei fölfújódnak, csúre, asztagja megég, lovait elhajtják a szegénylegények.

Hanem érzi is a súlyát az Isten „másik” kezének, ha nem tudta megbecsülni a jobbikat. Bezzeg kellemeztetné most már magát ő szent felsége előtt, mióta a legényfia is a halállal vívódik, megfogadta, csak arra való lesz a vagyona, hogy jót tegyen vele.

De bizony hidegen fogadják az egék. Valóságos csoda történt. Mikor a Mária-képet hozták, amit a templomnak vett - leszakadt a szekér alatt a Bágy hídja, ló odaveszett, kocsi, kép diribdarabra zúzódott.

Az emberek az udvarukról és a kerítések mögül nézik, amint végigmegy a hosszú krispinben, apró, kopasz fejét a váll-lapockái közé húzva.

- Csiba te, ne te - veszi föl a szót Böngér Panna -, legalább már ti ne bántásatok. Eleget veri az Isten. Ugyan tegyen, lelkem, egy-két hasábot az üst alá, míg megkavarom.

- Nedves ez a tüzelő - veszi át a szót özvegy Csupor Mátyásné. - Az én időmben még a fa is jobban égett, Panna. Hanem ez a Bizi dolga! Tudod-e, mi történt megint az éjjel!

- Talán a kőkeresztel a temetőben!
- Beleütött a mennykő, lelkem. Összetörte. Pedig csak tegnap állították föl nagy költséggel.

- Ó, ó! - hüledezék Böngér Panna. - Akkor bizonyosan odamenek. Eredj csak, kis Andris, nézz utánuk, fiam, hova fordulnak el a savanyú kúttól!

A „falu gyermeke” (úgy hitták a szelíd képű, anyátlan-apátlan fiút) ott guggolt az udvar közepén a lekvárfőző katlan mellett, ami igen irigylendő állapot volt rá nézve, mert nemcsak a lábait melengethette a tűznél (csipős az idő egy kicsit), hanem a jószívű Böngér Panna a kóstolást is engedte.

Hogy most már ott kell hagyni a vén Bizi miatt ezt a nagy boldogságot! Kelletlenül kullogott utánuk. Csakugyan a temetőbe mentek.

Az asszonyok igazat mondtak, a gyönyörű piros kőkereszt ott hevert két darabban a sárguló pázsiton. Nini, hova lettek az aranyos betűk! „Isten dicséretére emeltette Bizi József.” Éppen a betűknél, derékon törte ketté nyilával az Isten, mintha mondaná: „Nem kell a dicséreted, Bizi József, a Mária-kép sem kellett, ez sem kell.”

Az öregember elkapta fejét a földről, hol adományá széttörve hevert, és nem mert fölneézni az égre sem, ahol olyan nagyon harag-

szanak rá. Révedő szeme a gyermekek akadt meg, mintha annak a boglyas feje lenne közbül égnek-földnek. András a kőrifának dült, s az ittas, kövér temetői földbe besüppedt lábait fölváltva emelgetve, bámész kíváncsisággal nézte Biziéket.

- Menjünk innen... - mondá Istók.

- Hát a kereszttel mi történjék? - kérde Bizi fojtott hangon. - Összeragasztod!

- Nem én! - viszonzá Istók tompán. - Amit az Isten ujjá összetört, azt nem szabad az ember ujjainak összeilleszteni. Bizony, kigyelmedet meglátogatta az Isten...

Az öregember fogai összevacogtak.

- Hiszen ha csak látogatna! - kiáltott föl keserűen. - Ő már nálam lakik, Istók, állandóan nálam lakik.

- Túrni kell, Bizi uram!

- Pedig hidd el, Istók, nem vagyok rossz ember.

- Fösvény volt kelmed, szívtelen, gőgös. A világ elejének képzelte magát. Aztán, valljuk meg az igazat, uzsorával szerezte kincseit.

- Nem becsülöm már őket semmire... - hörgé. - Fázom, reszketek. Valami erőszertem van. Mintha marokkal fogná össze valaki a szívemet. Meglásd, ismét szerencsétlenség vár reám... Ő, te kifogyhatatlan Isten, mivel engeszteljelek meg! - Elhagyták a temetőt.

- Hej, ni! - kiáltott föl Istók. - Hát ez a poronty mindig a sarkunkban van! Milyen vörösek a lábszárai a hidegtől! Takarodsz innen mindjárt, te kölyök!

- Ne kergesd azt a gyereket, Istók. Olyan jólesik, hogy itt látom mellettünk. Gyere idebb, kisfiam!

Az öreg arra gondolt, hogy abból a borús égből egyszerre lepatanhat még egy villám, de csak akkor, ha már az a gyerek itt nem lesz.

- No, gyere hát közelebb!

- De csak hadd menjen haza - véli Istók -, megveszi a lábát az isten hidege!

- Miért nem húztál csizmát, fiú? - kérde Bizi uram szelíden.

- Nincsen csizmám - mondá a gyerek szomorúan.

- Hát miért nem varrat apád!

- Nincs apám! - felelte közönyösen.

Ez a közönyös szó fogta meg Bizi apót. Hogy nevelkedik ez föl, ha még a szeretetet sem ösmeri!...

Szóltanul megfogta a kis András kezét, s vitte magával végig a nagy utcán, le egészen a templom mellé.

Ott aztán benyitottak egy házba, amelynek kapujára két sarkantyús csizma volt kifestve, aranyos rojtokkal s a következő aláírással: Filcsik István csizmadiamester.

- Mérjen ennek a gyerekeknek egy pár csizmát, Filcsik uram, az én kontómra! - mondá Bizi apó.

Filcsik megnézte a gyereket, s így szólt:

- Éppen van egy ilyen kis csizma készen. Fölteszem a bundámat egy ócska lajbi ellen, hogy jó lesz.

A kis csizmát előhozták, csakugyan jó volt: mintha a lábára öntötték volna.

A gyerek örült neki, ragyogó mosoly ült ki arcára, s vígan kopogott az öreg után a pítvarba.

Ott künn ezalatt eloszlottak a felhők. Mikor Bizi apó kilépett az udvarra, a napfény elöntötte szomorú arcát, az égbolt nyájasan mosolygott. A füvek nevettek rá az úton, sőt még a meggyűlt esővízek is. Mintha új levegőt szívott volna be, könnyebben érezte magát.

- Add ide a kezedet, fiam! Olyan jó meleg kezed van. Eljössz-e hozzám!

A gyermek a csizmát nézte gyönyörködve, s így szólt:

- A lekvárfőzéshez szeretnék menni!

- Nem, te velem jössz. Íme, itthon vagyunk már, itt lakunk ebben a cserepes házban.

A kapujtóban a kocsis várta azzal a hírral, hogy az ellopott lovak megkerültek, a tornácon a doktor fogadta vidám arccal, a fia már túl van a veszélyen.

Bizi apó hátalteljesen nézett föl az égbe.

Milyen messze van és mégis milyen közel...

Egy pár csizmával meg lehet járni egy óra alatt...

Mikszáth Kálmán 170 éve született, novellájával emlékezünk rá.

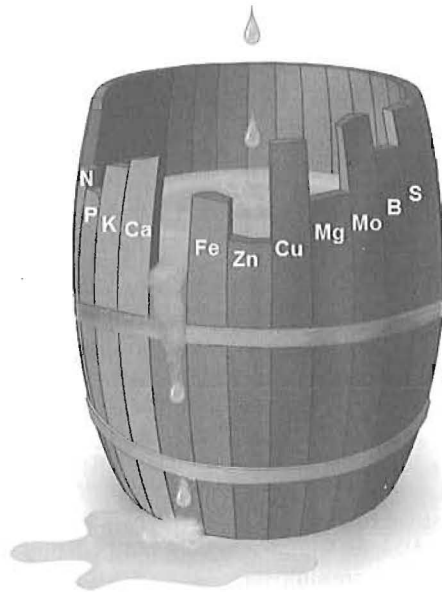

ASZTAG

A mezőgazdaság műszaki fejlesztése

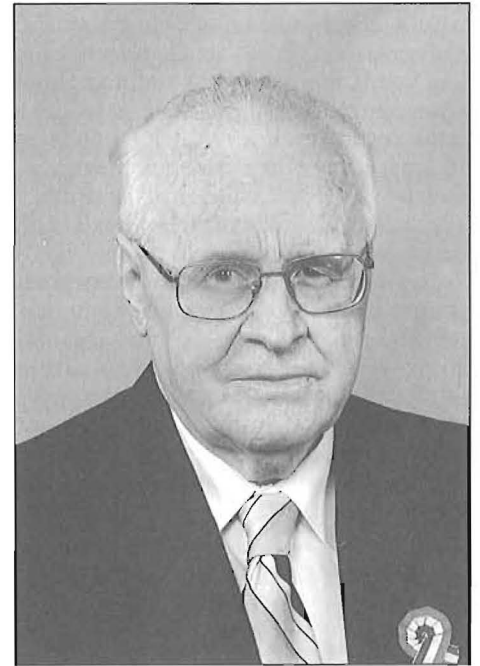
A címet tehettem volna idézőjelbe, mert ezen a címen vagy ehhez hasonlóan írt disszertációkat, székfoglalókat az a Dimény Imre, aki idén tavasszal hunyt el, s noha nem sok megemlékezést olvashattunk a sajtóban, mégis elmondható, hogy a XX. század nagy agrárpolitikusa volt a nemrég elhunyt nádudvari Szabó Istvánal együtt. Nem megemlékezést kívánok most írni, azt majd egyszer máskor, külön-külön méltatva a két kiemelkedő személyt. Most a címben lévő gondolatról szólnék arról, hogy vajon tudjuk, ismerjük-e a mögötte lévő tartalmat. A Komollón született székely fiú a kolozsvári mezőgazdasági főiskola elvégzése után a háború befejezése hozta döntéskényszerbe. Románia vagy Magyarország? Ő Magyarországot választotta és bármilyen beosztásban dolgozott, a címben szereplő gondolat foglalkoztatta. Mit is értünk ezen? Valószínű, hogy most az aratások során mikor egy előzőeken féltrehozódó kombájnt kerülünk ki vagy a több száz lóerős traktor két nagy pótkocsit is vontat, arra gondolunk, a mezőgazdaság műszaki fejlesztése megtörtént. Dimény Imre a műszaki fejlesztést tágabban határozta meg. Meghatározása szerint biológiai, kémiai, technikai és emberi pilléreken nyugszik a fejlesztés. Nincs sorrend a fenti tényezőknél, hanem azok aránya a meghatározó. Vegyük sorra, a biológiai pillér a korszerű fajták, mind az állattenyésztésben mind a növénytermesztésben, kertészetben. A második a korszerű kemikáliák alkalmazása, növényvédőszer, műtrágyák, természetfokozók, a technikai pedig a gépek természet berendezések és a tartás technológia eszközei. Az emberi tényező is egy a négy közül, a hozzáértő, megfelelően képzett ember. A négy pillér fontosságát és arányát egy, a mezőgazdasági szakemberek számára ismert növényélettani törvénnyel magyarázta. A Liebig törvényt sokan ismerjük és ismerik. Aranykalászos gazdalanfolyamokon én a vetésforgó elmagyarázásával tartottam egyformán fontosnak.

Liebig egy különböző donga magasságú hordóval jellemezte a tápelemek fontosságát. Egy ilyen dézsába bármennyi vizet is öntünk, a legalacsonyabb dongánál kifolyik a víz. Az elv tehát azt

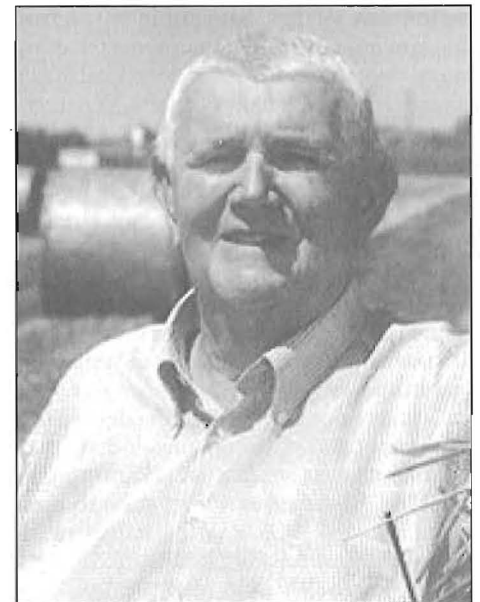

mondja ki, hogy a növény számára minimumban lévő tápelem határozza meg a termés mennyiségét és minőségét. Tehát a tápelemeknek a helyes arányában kell a műtrágyázást tervezni. Ugyanezt mondja Dimény Imre is: a műszaki fejlesztés esetében is a helyes arányt kell eltalálni. Nemrég értesülhettünk arról, hogy a Bethlen Gábor Szakképző Iskolában a sajtüzemet felújították és a korszerűen felszerelt mezőtúri telepről érkező bivalytejet fogják ott feldolgozni. Elemezve ezt a hírt a műszaki fejlesztés szempontjából. A biológiai feltétel adott, mivel tejtermelésre nemesített olasz bivalyok a tejelő egyedek, ennek megfelelő az ottani technológia, a takarmánytermesztés megfelelő kemikáliákkal ellátott és az emberi tényező még a képzésre, továbbképzésre is kiterjed. Dimény Imre a mezőgazdaságban több fontos beosztásban dolgozott, 1967-1975-ig a mezőgazdasági és élelmiszeripari miniszter tisztségét töltötte be. Ezt a két ágazatot mindig fontosnak és együtt valónak képzelte el. Dimény Imre elképzeléseivel nem volt egyedül. Nemrég hunyt el Szabó István a Nádudvari Vörös Csillag szövetkezet legendás hírű elnöke, akit közössége 28 éves korában választott elnöknek. Többben voltak, akik nem a szovjet típusú szövetkezetben gondolkodtak. Így vált fontos részévé a mezőgazdaságnak. A háztáji és a műszaki fejlesztés részeként egyre több nyugat gép gurult le a vasúti vagonokról. Hol tart ma a műszaki fejlesztés, jók-e az arányok? Sok hasznos lépés történik, de a

vidék fennmaradása érdekében ez ma is fontos téma. Ne restelljünk néha visszatekinteni és a jót például venni!

Dimény Imre Széchenyi-díjas agrárközgazdász. MTI Fotó: Kovács Attila

Szabó István

Irodalom: Göröngyös út Dimény Imre életútja szerkesztette: Varga Zsuzsanna

Szabó István életútja Nádudvartól Nádudvarig Szerkesztette: Romsics Ignác

Várfi András

Kovács Imre Társaság alelnöke

RÉSZLETEK A „VISSZATEKINTÉS”-BŐL - VI. RÉSZ

1950
(folytatás)

Rendszeressé vált a parasztgazdák üldözése. Egyre többen kerültek börtönbe kitalált vádakkal, majd vitték őket rabtáborba, vagyis munkatáborba. Sajóbabony és Kazincbarcika volt a rendszeresített gyűjtőtábor. Összedőltek a régi álmok. A földeket elvették, a tanyák többségét lebontották, a gyümölcsöst kivágták. Nem illett a nagygazdasági képbe, nem kerülgették a kolhozgazdák. Szívfájdalom volt látni a rombolást, tudni az álmok feladását, s nem tudni a megélhetés jövő formáját. A gazdálkodáshoz, jószágneveléshez értők között kevesen végeztek felsőbb iskolát, természetesen ipari szakmát sem szereztek nagy többségben a gazdák, „csupán” a földszertet volt életük, ehhez értettek igazán.

Családnak, országnak termeltek értéket gyarapodó szaktudással, nagy lelkesedéssel. Létrejöttek nagygazdaságok, Hangya Szövetkezetek, nagyszerű állami intézkedések gazdálkodást, értékesítést segítő céllal – s végül a kommunista hódoltság és vezetés mindent romba döntött. Lehetek a gazdák segéd munkások, kubicosok – értelmiségi rétegből is! Politikailag ők is üldözötté váltak. Jött Recsk, Kistarcsa, Hortobágy, stb., majd kitelepítés!

A nyugati hatalmak a háború-győztes szovjet vezetőkkel a keleti zónához csatoltak bennünket. Míg a nyugati országok fejlődtek és kiheverték háborús káraikat, a keleti zóna nyögte a kommunista intézkedéseket.

1951

Még pislákol a régi mezőgazdasági élet. Az elhurcolt „kulákok” családjában a nők lettek gazdasági szakemberek. Mi például ketten anyukámmal még két évig gazdálkodtunk 25 hold földön az endrődi háztól 14 km-re. Néha segítséggel, de elvégeztük feladatainkat. Sanyi lovunkkal, egylovas fogattal mentünk ki hétfőn, és jöttünk haza szombaton. Hogy mi mindent ettünk egész héten, azt leírni is szégyellem. Egészségesek voltunk, sokat dolgoztunk, és minden jólesett. Sárgadinnyét is természetünk saját célra. A nagyon esős meleg nyáron rengeteg és nagyon finom dinnye termett. Szombatonként kocsiderékkel hoztunk haza – rokonok és kedves ismerősök nagy öröme. Pénzt természetesen senkitől sem fogadtunk el érte. Szívesen adtuk, és örültünk, hogy adhattunk.

A helyi vezetők felsőbb utasításra köteleztek bennünket bizonyos dolgok természetére. Sok helyen díszelgett a gyapot, mi 2 kat. hold kender, 400 négyszögöl sárgarépa és 2 kat. hold cukorrépa természetére voltunk kötelezve. Aki tudja, milyen hatalmas terület bevetni, majd térdén állva ritkítani, összesel pedig felszedni a 400 négyszögölon termett sárgarépát, és kocsira rakni 15 mázsát, az azt is tudja, mindez mennyi görnyedéssel és fizikai munkával jár. Hazaszállítottuk Endrődre. Meg volt szabva, hogy el kell vermeln. Ástunk gödröt, szalmával kibéleltük, és szép sorban beraktuk mind a 15 mázsa nagyméretű finom édes répát. Soha senki sem jött érte. Ott rohadt el. Kedvükre gúnyolódtak az aljas gazemberek. Ugyanakkor a magyar gazdaságot is károsították vele.

Mint jeleztem, ez évben sok eső esett. Szeptember 6-án volt nálunk a cséplés. A kender hatalmasra nőtt. Kevés maradék pénzünkkel gépet fogadva levágtattuk, majd ketten anyukámmal köztük kévébe. A dülő ott 900 m-es, alig láttunk a végére. Nem emlékszem, mennyi ideig tartott a kötözés. Elvitték, de egyetlen fillért sem adtak érte. A sok cukorrépát is növelte a sok eső. Felszedtük, majd elvittük a gazdag termést a kondorosi gyűjtőhelyre. A hatalmas mennyiségű répáért, munkáért mindössze 25 kg cukrot adtak. Ilyen „szép élményekkel” telt a gazdasági év hunyai földünkön 1951-ben.

Az 1951-es kitelepítés Hunyát is érintette. Úgy a községben, mint tanyákon voltak elszállásolva fővárosi „megbízhatatlan” személyek. Akikre emlékszem: Herczeg Ferenc író, László Imre énekes, Ember Gábor gyárigazgató és szép fiatal felesége, K. Pirooska. A házaspár gyapotszedést vállalt a szomszédban. Kezdetben sámlin

ülve dolgoztak, de ez nem vált be, majd csak hajlongva, guggolva dolgoztak. Keserves munka volt így keresni a kenyérrevalót.

Ili bátyám miután szabadult háromhavi rabtábori munkájából, szeptemberben bevonult 2 éves munkaszolgálatos katonának. Ott feltalálta magát, s mint szakács dolgozott mindvégig, nem gürizett építkezéseken. Csak azt nem tudom ma sem, hogy mikor és hol tanult főzni. Elvállalt valamit s törekedett jó szakáccsá válni. Nagyon sikeres lett, így mentesült a nehéz fizikai munkától. Nagyon igaz, hogy az élet sok mindenre rákényszeríti, és megtanítja az embert.

1951 még tartogatott „kedves” meglepetést. Vágó rendőr gondoskodott róla, hogy méltó módon fejeződjék be az év családunkban. Kaptam tőle egy meghívót a varjasi tanyavilágba. Valakik összeállítottak egy kb. 30 fős listát, aminek lényege, hogy a jelzett személyek kötelesek kimenni xy tanyájához cukorrépát kiszedni a földből. Időpont, kocsik helye meg volt jelölve. November végén, fagyban! Menni kellett. Volt közöttünk idős, fiatal, állás nélküli tanító, ügyvéd, diák és „politikai megbízhatatlan”. A férfiak csákányral lazították a fagyos földet, a nők pedig szedték a répát és dobták a kocsira. Hiába húztunk meleg kesztyűt, a jeges répa állandó hidegen tartotta kezünket. Teljesen átfagyott, elzsibbadt. Szünetet nem tarthattunk. Éjjel a tanya különböző helyiségeiben szétszórta szalmán aludtunk. Ez a „téli kirándulás” 3 napos volt. A tanya gazdája vagy börtönben ült, vagy meghalt, s a kirendelt csapatot kötelezték a répaszedésre. Csak az itthonról vitt kosztot ettük, meleg teát valószínű, hogy a szomszéd fiútól kaptunk. Kellett a jó meleg ital és egyben folyadék. Utólag is köszönet a B. családnak. Csak ízelítőt adtam a helyi üldözésről, kényszermunkáról, nem kellett hozzá sem Sajóbabony, sem gyulai börtön. Ötletekben gazdagok voltak az elvtársak. A varjasi répaszedés lett az év záróműsora helyi kommunistáink szereposztásában.

Mennyi könny, mennyi szorongás mindennapjainkban! A jóra fordulás parányi reményét sem tudtuk mihez kötni, miben látni. Mint akkoriban, de még ma sem értem a balosok ideológiáját. Minden értelmes, józan ember olyan szép és nyugodt életre vágyik, ahol az állam a lakosok becsületes munkája által meg tudja teremteni a tisztaság jövedelmeit mindegyik néprétegben. Szabadság? Egyenlőség? Testvériség? Olyan nincs, soha sem volt, és nem is lesz sehol. A balos hatalom ezt, az 1789-es francia forradalom jelszavát tűzte zászlajára, de megvalósítani soha sem tudta. Az átlagpolgár többnyire szegény maradt, míg vezetői meggazdagodtak. Legtöbbször a mások által termelt javakat egyszerűen birtokba vették. A szovjet forradalom után mi történt? A kommunista vezérek szinte az egész országot kifosztották, a normális gazdasági életet nem tudták kialakítani, megteremteni. Tízezerrel, százezerrel gyilkolták le az ország értelmiségi rétegét: tanárokat, orvosokat, tanult tisztviselőket, papokat, katonatiszteket, tudósokat, parasztságot ész nélkül. A mezőgazdasági termékek olyan olcsó áron voltak értékelve, hogy a paraszt csak annyit termelt, ami saját szükségletére kellett. Még életük árán is folytatták ezt évekig. Teljes csőd, nagy szegénység lett a Szovjetunióban. Évtizedek múlva sem látogathatták szabadon a turisták, csak oda mehettek, ahová azt megengedték. Ez volt számunkra a minta? A nagy Szovjetunió? Ahol minden rendben zajlik?

Sok mindentől függ egy ország gazdasági-szellemi állapota, anyagi jóléte vagy szegénysége. Mindenki tudja, tudhatja, hogy még nagy tudású, becsületes állami vezetés is csak akkor eredményezhet jókat, ha független az országa. Ha vezetőit nem irányítják nagyhatalmak, balos vezetés nem ejti adósságcspadába, ami szinte kifizethetetlen, stb.

1951-ben semmi jóban nem reménykedhettünk. Sok kommunista jobb állásba került, minden területen kedvezményezettek voltak, de az ország anyagi jóléte, felemelkedése nem volt biztató. Messze álltunk a nyugatiak életszínvonalától. Ki volt zsigerelve a parasztság élettereje is. A magyar ember törekvő, igyekvő, így a szövetkezeti munka után otthon, magánosként folytatta földmunkáját, állatok nevelését. Dolgozott, amennyit bírt, látástól vakulásig, hogy

jobbletet teremtsen családjának. Sokuknak rá is ment egészsége, nem élvezték zömmel pihentető életüket. Sokan túl korán meghaltak.

Nekünk – és sokan másoknak országszerte – már csak teher volt a föld. Termeltünk, de termésünk ára ment az adóba, csupán a kenyérrel való búza-fejadagot kaptuk meg az összes termésből, szűken. A liszt június helyett már év elején elfogyott. Pénzt kellett teremteni, mert a nehezen spórolt forintcskánkból már alig maradt valami.

Anyukámnak adódott egy lehetőség nagyon szerény pénzkeresetre. Lakott a szomszédban egy varrónő, aki „jobb helyekre”, igényes hölgyeknek varrt selyemblúzókat, férfiingeket, hímmzett ágyneműket, és keresett olyan egyént, aki nagyon szépen varr gomblyukakat. Az ő addigi munkája elrontotta a szép holmikat. Anyukám elvállalta a varrásokat az anyagtól, gomblyuk nagyságától függően 20-40 fillérért. Nagy lendülettel látott neki a munkának, de hamar bebizonyosodott, hogy csupán néhány forintért nagyon megerőltető kiváló minőséget nyújtani. Szerencse, hogy jó látása volt, sem utcai, sem olvasó szemüvegre öreg koráig nem volt szüksége. Mindaddig vállalta ezt a munkát, amíg mi, családtagok nem kerültünk állami alkalmazásba, 1953-ig. Mindhárman adtunk haza annyi pénzt, hogy mentesítsük drága édesanyánkat mindenféle megalázó munkától – a varrónő nagy bánatára. Visszagondolva csodálatos, hogy mennyi mindent csinált anyukám kifogástalanul. Például azt is, hogy kevés pénzzel is össze lehet állítani megfelelő napi kosztot: legyen állati, növényi fehérjeforrás, zöldségek, tej, rostanyagok, gyümölcs. És egy kis változatosság! Soha sem tanulta, de tudta. A szép olvasást sem tanulta, mégis olyan remek hangsúllyal olvasott például könyvrészleteket, hogy ezt néha kértem. Később magnókazettára felvettem egy-egy felolvasását, és gyönyörködtem benne. Isten áldja emlékét is.

A nyár folyamán már én is gazdagítottam a családi kasszát. A Rózsási Állami Gazdaság keresett munkásokat rizsföld gyomlálására. Hét elején teherautó vitt, szombaton hozott vissza bennünket. Barakképületben laktunk, étkezésre is adtak lehetőséget. Egyes társaságban dolgoztunk: diákok, állás nélküli értelmiségiek, üldözött fiatalok. Bárki, egy kis pénzkereset miatt. Kovács Matyi bácsi iskolaigazgató osztotta ki a területet. A rokonok, jó ismerősök, utcabeliek nem jártak rosszul. Voltak erősen, vagy csak enyhén dudvás részek. Egészen komoly bevételünk lett, az időjárás is kedvezett, hiszen vízben topogtunk.

Szomorúan láttam a sok fiatal fiú ténfergését. Aki vállalta kolhoz munkáját, annak évekig nevségeses bért fizettek kemény évi gürizéséért.

Végéhez ért a német származású, több százezer ember Németországba telepítése. Nagy többségben a Dunántúlon laktak. Kis batyukkal, sírva távoztak, idősek is új életet kezdve. Mennyi értékes, jó embert, jó magyart veszített az ország!! Ostoba, gazember politikusok ötletére! És a magyar-csehszlovák lakosságcsere! Elképesztő kegyetlenség egyre nagyobb formában. Emellett gazdag értékek veszték el számukra. Ingó és ingatlan vagyonukat bitorló kommunisták örömére.

Ez évben a hatóság feloszlatta a szerzetesrendeket. Alblérőink szerzetes rokona, H. F. itt lakott egy ideig. Ősszel unokahúgát ő eskette. Nagyon szerettük őt. Időnként megkínáltuk valamivel, de fájt, hogy szerények voltunk. Nekünk is alig volt mit enni. Amíg itt lakott, gyóntató papunk lett. Egyben jó barát is. Mindent elmondhattunk neki. Emlékét is áldja az Isten!

Lassan elmúlt 1951. Az fájt nagyon, hogy semmi jóra nem volt kilátás. Egyedül Isten kezébe ajánlhattuk sorsunkat. Néha vigasztalt bennünket nagy mama derülátása. Amíg be nem fejeződött minden őszi munka, a föld előkészítésére való teendő (őszi szántás, búzavetés, stb.) fájó szívvel hagytuk magára a már 85 éves nagymamát. Látogatta őt ugyan Regina lánya, enyhítette egyedüllétét.

Ősszel a tanyai munkák után még itthon is akadt teendőnk. Szilvaérés után főztük a lekvárt. Baracklekvár már készült, de finom volt a szilva- és birsalmalekvár is. A sok befőtt mellé kellett a lekvárok. Örömet jelentettek a teli polcok. Szüksős téli tüzelőnk miatt reménykedtünk enyhe télen.

1952

Sok rossz emlékem fűződik ehhez az évhez. Aki nem minősült kuláknak, azt kényszerítették a termelőszövetkezeti belépésre földjével, jószágaival, használható gépeivel együtt. Munkaegységben számolták el bérüket, de az évekig csak keserves könyöradományt jelentett. A családok jövedelmét a háztáji munka adta elsősorban, ami pihenés nélküli gürizést kívánt a gazdától. Ijesztő számban vittek el internálótáborokba, kényszermunkára bárkit, akit akartak. Beteg volt-e? Birta-e a megterhelést? Nem számított. A Hortobágyon az értelmiségi rab is parasztgazda mintájára végezte kiszabott feladatát. Voltak munkájuk, rossz egészségi állapotuk miatt megrokkant betegek, halottak. Semmi sem számított, csak hogy a táborok kommunista vezetői a nagy vezérek által meghatározott kívánalmakat maradéktalanul, kifogástalanul teljesítsék. Elképesztő kegyetlenségek történtek e táborokban, de úgy meg voltak féltelve a rabok, hogy sokáig saját családjukban sem merték elmondani az ottani életet, az igazságot.

Ez évben még jártunk anyukámmal a tanyára, de már kevesebb volt a munkánk, kötelező termések termesztésére nem köteleztek bennünket. Egy-egy héten e nyáron is dolgoztam a rózsási rizsföldön már ismert munkatársakkal. Nagyon kellett a pénz. Egyik barátnőmmel próbáltunk elhelyezkedni különböző kertészetekben, de sehol sem alkalmaztak bennünket, kuláklistán voltunk. Ősszel – kényszerítve a terhelések miatt – lemondunk az összes földünkéről, tanyánkról. Ma is szívfájdalom, még mi mindenkől: nemrég vásárolt vetőgép, valamint mindenféle gép és szerszám, ami szükséges egy jó gazdaságban, nem győzném felsorolni. És a tanyához tartozó eszközök, a kamrában lévő ládák, kasok, létrák, szerszámok – mély fájdalom volt otthagyni!

Késő ősszel drága apukám hazajött másodszeri rabságából. Reméltük mielőbbi talpra állását. Ekkor már nyilvánvalóvá vált szívproblémája. Már csak az foglalkoztatott bennünket, hogy tavasszal merre menjünk dolgozni, és mit.

Ősszel, télen szorosabbá váltak rokoni és baráti kapcsolataink. Nehéz volt apukámat megvigasztalni elvesztett, és a biztos megélhetést jelentő ingó és ingatlan értékeink elvesztéséről. Megfosztottak ősi örökségünktől, a drága földtől. Őseink azt senkitől sem kapták, dolgoztak érte sokat, hogy vehessenek még, és biztosítsák megélhetését leszármazottaiknak. Régen népes volt a család, mindenki kivette részét a munkából. A parasztemberek többsége nem végzett közép- és magasiskolát, ipari szakmát sem szerzett, „csak” a földműveléshez, gazdálkodáshoz, jószágneveléshez értett, ebben igyekezett minél bővebb ismereteket szerezni. Hanyecz János dédnagyapám olyan ismereteket is szerzett, hogy a község vezetői nélküle nem döntöttek például jogi, építési, Körös-szabályozási és más fontos helyi ügyekben. Ez nagy megtiszteltetést jelentett számára, amit hírül adtak leszármazottaiknak. Több száz hold földjét és tekintélyes bérleményét mintagazdaságnak tartották. 1828. december 28-án született.

1952-ben véget ért egy korszak. Egy olyan időszak, amit úgy neveztek, hogy „az ország a nemzet éléskamrája”.

A kommunisták nem igazán tudták ezt a fajta régi gazdaságot feléleszteni. Talán egyszer, ha majd újra mezőgazdasági szakértelemmel, tudással, szívvel vezetik a termelést, hogy országunk újra a nemzet éléskamrája lehessen.

Hanyecz Margit

	5500 Gyomaendrőd, Kossuth u. 31
	Nyitva: Hétfő-Péntek: 7-17 Szombat: 8-12
	Telefon: +36 (30) 2780-405

Izges Izgek

Augusztus

Ponty lecsóágyon

Két nagy fej vöröshagymát apróra vágunk és bő zsírban zsemleszínűre pirítjuk, kicsi pirospaprikát teszünk bele. Belekarikázunk paradicsomot és zöldpaprikát. Előzőleg a pontyszeleteket besózzuk. Befektetjük a hagymás, paradicsomos, zöldpaprikás ágyba, minden szelet halra teszünk egy-egy szelet füstölt szalonnát. Fedő alatt puhára pároljuk, majd a levét enyhén behabarjuk.

Seidl Ambrus

FENYŐ FŰRÉSZÁRU

deszkák, OSB lapok, lécek, kerítéslécek, pallók, szegőlécek, gerendák, lambéria

TŰZIFA
bükk, tölgy, akác, akácfaoszlop

KAPUFA BT. Gyomaendrőd, II. ker. 467.

06/70 513-95-14

A kondorosi úton, a vásártér után

METAL STOP KERÉKPÁRÜZLET ÉS ÉPÜLETGÉPÉSZET

Kerékpár forgalmazó márkabolt és szervíz

- Tornádó elektromos kerékpárok,
- gázkészülékek, kazánok, radiátorok,
- csövek, szerelvények.
- hűtőszekrények, fagyasztóládák, mosógépek,
- Led TV-k, porszívók
- háztartási kisgépek, szórakoztató elektronika,
- szegek, csavarok, zárok, lakatok,
- fürdőkádak, mosdók, csaptelepek, mosogatók
- ZÁRTSZELVÉNYEK, TÉRHÁLÓK, ESŐCSA-TORNÁK és FÜSTCSÜVEK kedvező áron!
- kerékpárok JAVÍTÁSA - SZERELÉSE!

GYOMAENDRŐD, Bajcsy-Zsilinszky u. 44. Tel.: (66) 386-909

Hitelreható! Minden kerékpárhoz értékes ajándékot adunk!

Házhoz jön a fodrász!

Szeretettel várom minden kedves régi és új vendégemet teljes körű női-, férfi és gyermek-fodrászatomban.

Ígérem szerint házhoz is megyek! Hétféteken is!

Látkóczkiné Erdős Magdolna

GYOMAENDRŐD, SZENT ISTVÁN. U. 61.

Telefon: 06/70/312-5037

Minden felületen otthon vagyunk!

Vállaljuk lakásának teljes körű felújítását, elképzelései szerint!

*Munkáink garanciálisak,
kivitelezésének a legfőbb
szempontja a lehető*

legjobb minőség elérése a legmegfizethetőbb áron!

A felmérésünk, ami az írásos árajánlatot is tartalmazza, teljesen ingyenes.

PROFILJAINK:

- festés, mázolás, tapétázás
- homlokzatszigetelés, hőszigetelő rendszerek
- gipszkarton falak, álmennyezetek, előtétfalak, boltívek
- rejtett világítások, gipszkarton díszítések, dobozolások
- laminált parketta lerakása, parkettacsiszolás
- fürdők, konyhák burkolása, kőműves munkák
- tetőterek beépítése, szigetelés
- nyílászárók, ajtók, ablakok cseréje
- bontás, sutt elszállítás
- vizes falak szigetelése
- házak külső homlokzatának szigetelése, színezése
- hidegburkolás (csempe, járólapp, márvány, gránit lerakása, ill. téglal lerakása)
- melegburkolás (PVC, linóleum, szalagparketta, laminált parketta,
- padlószőnyeg, dekorpanel rakása és fektetése)
- állványozás, állványok bérbeadása (gurulós, homlokzati)

LÁTKÓCZKI LÁSZLÓ • Telefon: 06/70/381-4227

MINDEN AMI FOTÓ

- esküvőfotózás
- rendezvényfotózás
- portré fotók
- baba-mama fotózás
- tabló készítés
- fotóelőhívás
- nagyméretű plakátok készítése
- promóciós és saját képes ajándéktárgyak
- vászonfotók
- reprodukciós felvételek készítése.

Cím:

5500 Gyomaendrőd, Bajcsy-Zsilinszky út 45.

Telefon:

+36 (70) 2212520, Email: info@aszfoto.hu

Weboldal: <http://www.aszfoto.hu>

a képbe zárt pillanat...

AKIK AZ ÖRÖKKÉVALÓSÁGBA KÖLTÖZTEK

„Nem múltak el ők, kik szívünkben élnek:
Híába szállnak árnyak, álmok, évek.
Ők itt maradnak bennünk csendesen még,
Hiszen hazánk nekünk a végtelenség.”
(Juhász Gyula)

Híradásunkban csak azokról emlékezünk meg, akiknek közléséhez a hozzátartozók hozzájárultak!

Fekécs Lajosné Szmola Mária hunyai lakos 2017. 06. 21-én, 95 éves korában megtért Teremtőjéhez. Gyászolják a családtagjai, rokonai, ismerősei. Fogadja be lelkét az örök boldogság!

özv. Gombkötő Vilmosné Uhrin Irén gyomaendrői lakos, egyházunk szentségeivel megerősítve 2017. június 25-én, 84 éves korában távozott szerettei köréből. Gyászolják a családtagok, rokonok és ismerősök. Isten örökjön pihenése felett!

Huszár János Zsolt mélykúti lakos, egyházunk szentségeivel megerősítve 2017. június 22-én, 38 éves korában a mennyei hazába költözött. Gyászolják családtagjai, rokonai, ismerősei. Áldás és béke lengjen nyugvó porai felett!

Hunya Mildósné Farkasinszki Irma gyomaendrői lakos 2017. június 30-án 92 éves korában távozott szerettei köréből. Gyászolják a családtagok, rokonok és ismerősök. Isten adjon neki örök nyugalmat!

Kurilla Mihályné Raduska Veronika gyomaendrői lakos 2017. július 9-én, 89 éves korában hazatért a Mennyi Atyához. Gyászolják családtagjai, rokonai, ismerősei. Pihenése legyen csendes, emléke áldott!

Nótári Sándorné Farkas Gizella gyomaendrői lakos 2017. június 26-án, 69 éves korában megtért Teremtőjéhez. Gyászolják a családtagok, rokonok és ismerősök. Áldás és béke lengjen nyugvó porai felett!

Szécsi Dezső gyomaendrői lakos 2017. június 26-án 53 éves korában eltávozott az Örök hazába. Gyászolják a családtagok, rokonok és ismerősök. Isten örökjön pihenése felett!

Tímár Elekné Bela Mária Terézia gyomaendrői lakos 2017. július 11-én, 93 éves korában hazatért a Mennyei Atyához. Gyászolják a családtagok, rokonok és ismerősök. Pihenése legyen csendes, emléke áldott!

Sírhelymegváltási lehetőség Endrőd katolikus temetőiben!

A Szarvasvégi temető régi gyermekparcellájának szabad részein és a Központi temető köztemető melletti parcellájában is új sírhely-sorokat létesítettünk. A Szarvasvégi temető előnye, hogy belvizes időszakban is lehet koporsós temetést végezni magas fekvése miatt, a Központinak pedig az, hogy a sírhelyek a temető elején találhatóak. A sírhelyváltásról érdeklődni az Endrői Plébánián lehet munkanapokon délelőtt 9-től 12 óráig, vagy telefonon a 66/283-940-es számon, illetve az endrodi.plebania@gmail.com e-mail címen.

Békesség haló poraikon,
fogadja be őket az Úr
az Ő országába.
Az Örök Világosság
ragyogjon felettük!

Disznóvágás-régi történet Kunkovács Lászlóról

Kunkovács László – Kossuth-díjas néprajzos és fotóművész vagy aminek ő tartja magát, vizuális antropológus - osztálytársam volt a gyomai gimnáziumban. Kollégiumi igazgatásom idején meglátogatott Szeghalmon. Az intézmény bemutatása után megnéztük a hizlaldát. Elmeséltem Lacinak, hogy önálló konyhánk van, hetente három hizót vágunk le.

Kedves Tamás! A családunkban az a hagyomány élt sokáig, hogy a fiúgyermeket akkor tekintették igazán nagykorúnak, amikor azok levágták az első hizót. Mire én elértem ezt a kort, a szüleimnek egyetlen disznaja sem volt. Így nálam megszakadt ez a családi hagyomány. Arra kérlek, a legközelebbi vágáskor engedjétek meg, hogy leszúrjam az első disznót. Így pótolhatnám az elmaradott tevékenységet.

Komolyan kellett válaszolnom:

- Kedves Laci! A vágóhídon csak szakképzett hentes lehet a böllér. Így kérésedet nem tudjuk teljesíteni.

Még hozzátehettem volna:

Ha kijössz a vágóhídra, beöltöztetünk böllérruhába és a levágott disznóval lefényképezünk. A felvétel belekerülhet a családi fotóalbumba.

De nem mondtam. Tudtam, Laci nagyon komolyan veszi a hagyományokat, hiszen ez volt kutatásainak szíve csücske és még viccből sem vállalta volna a javaslatomat.

Vaszkó Tamás

VÁROSUNK, Gyomaendrőd * Megjelenik havonta * Kiadja az Endrői Szent Imre Egyházközségért Közhasznú Alapítvány 5502 Gyomaendrőd, Fő út 1. Tel., Fax: (66) 283-940 * Felelős: Szabó Zoltánné * Főszerkesztő: Hegedűs Bence * Szerkesztőség címe: 5502 Gyomaendrőd, Vaszkó Mihály u. 1. Tel. 06205198798 varosunk@gmail.com * Alapítók: †Vaszkó András, †Császár Ferenc, Iványi László * Szerkesztők: Cs. Szabó István, Czank Gábor, Farkas Zoltánné, Fülöp Zoltán, Hunya Jolán, Lehóczkiné Tímár Irén, dr. Macsári Judit, Polányi Éva, Seidl Ambrus, Soczó Géza, Dr. Szonda István, Várfi András * Műszaki szerkesztő: Iványi László * Lapzárta minden hónap 20. napján * Megjelenik minden hónap első hétféjén, Interneten a hónap 15. napján * Technikai munkatárs: Bukva Csilla

* MŰVELŐDÉSI ÉS KÖZOKTATÁSI MINISZTERIUM: Nytsz.: B/PHF/1495/BÉ/1995. * HU ISSN 1586-3689 * készült: GyomaPress Kft. * <http://www.varosunkujsg.hu> * E-mail: varosunk@gmail.com szerkesztoseg@varosunkujsg.hu

A Szent Gellért Katolikus Általános Iskola és Gimnázium hírei

Általános Iskola

Balatoni tábor

2017. július 17. és 21. között Balatonlellén táboroztunk.

Hétfő reggel fél 7-kor már az egész csoport a vasútállomáson állt és várta az indulást. Szolnokon átszálltunk és megkezdődött a közel 4 órás út Balatonlelléig. Délben megérkeztünk és elfoglaltuk a szállást. Ezután lementünk fürdeni a Balatonba. Este megvacsoráztunk és kimentünk a városba szétnézni.

A második napot fürdőzéssel töltöttük el. Dél előtt a Napfény strandon voltunk, ahol igazi tengerparton érezhettük magunkat. Este ismét hatalmas élményben lehetett részünk, mivel megtekintettük a Magyar Nemzeti Cirkusz idei műsorát. A műsor végén lehetőség nyílt arra, hogy közös képet készítsünk a műsorban fellépő művészekkel.

A következő napon vonattal Keszthelyre utaztunk, ahol megcsodálhattuk a mesés Festetics-kastélyt, valamint a hozzá tartozó Pálmaházat, Hintó-és Vadászati Múzeumot. A kastély megtekintése után lehetőségünk volt szétnézni ebben a csodálatos városban.

A csütörtöki nap szintén kirándulással telt el, az úti célunk Tihany volt. Az ide vezető utat szintén élveztük, mivel hajóval utaztunk. Miután kikötöttünk, kisvonattal felmentünk Tihany nevezetességéhez, a Tihanyi apátságához. Először megtekintettünk egy kisfilmet az apátság történetéről, majd belülről is megcsodálhattuk a templomot. Mivel Tihany a „levendula hazája”, a helyi árusoknál vásárolhattunk különféle levendulás ajándékokat.

Sajnos a napok nagyon gyorsan elteltek és pénteken már csak egy kis búcsú fürdésre maradt időnk. Fáradtan, de élményekben gazdagon tértünk haza.

Véha Kíra, Mészáros Kata

8. osztályos tanulók

Szent Gellért Katolikus Általános Iskola és Gimnázium

Támogatóink:

Németh Nyilászáró Gyártó és Forgalmazó Kft.

Color Shop Papírbolt

Farkas Máté-Gazdabolt

Kalamáris Papír-írószer

Csaba Talk Kft.

Vodova János

Mágus Comp

Róza Kft.

Mamutec Kft.

TIVI Technika Kft.

Tapír Papír

Lourdes Honey Kft.

Képek a 19. oldalon!

Kovács Gábor 8. osztályos tanuló sikere az országos versenyen

A Bendegúz Akadémia szervezésében zajlott le 2017. május 20-án a Tudásbajnokság országos döntője, melynek központi

helyszíne a nagy világversenyeknek is méltó helyszínt biztosító Szegedi Városi Sportcsarnok volt. Itt egész napos programmal várták a versenyzőket és az őket elkísérő szülőket, pedagógusokat: a délelőtti regisztráció ideje alatt gitárműsorral szórakoztatták a résztvevőket, valamint a Könyvmolyképző Kiadó kedvezményes árú könyveiből válogathattak a versenyre várakozók.

A kedves és barátságos hangvételű megnyitót követően a versenyzők a feladatlapok megírásának helyszínére vonultak. Senki sem tévedhetett el, mert a Tudásbajnokságot segítő, zöld pólós és zöld léggömböt tartó diákok sorfala között együtt jutottak el a közeli általános iskoláig. Minden meghirdetett tantárgynak és minden általános iskolai évfolyamnak külön tanteremben zajlott a versenye. Gábort a Tisza-parti iskolába irányították, ahol már névre szólóan várta őt a feladatlapot tartalmazó boríték és némi ajándék a szervezőktől. (Gábor többfordulós levelezős verseny sikeres megoldása után és a megyei döntőt megnyerve jutott az országos döntőbe.)

A feladatlap kitöltésére 45 perc állt rendelkezésére, melyet szinte alig hibázva töltött ki. Csak 3 ponttal maradt el az első helyezettől. De a szoros versenyben az azonos pontszámokat elérők között segédpontokat is figyelembe vettek és ezek felhasználásával alakították ki a helyezéseket. Így Kovács Gábor 8. osztályos tanuló országos 7. helyezett lett a biológia tantárgy országos versenyén. Felkészülését szaktanára és édesanyja is segítette.

A feladatlapok eredményeinek kiértékeléséhez némi időre volt szüksége a szervezőknek, hiszen 757 diák oldotta meg a döntő feladatait, közülük 64-en több tantárgyból is bizonyíthatták rátermettségüket, ezért a várakozás óráit gazdag programmal töltötték ki. Kézműves foglalkozáson ügyeskedhettek a diákok, színvonalas műsort adott a MiaManó Színház (Lúdas Matyi c. színdarabot adták elő a gyerekek bevonásával), Gerendás Péter gitározott és az X-Treme Tánciskola tagjai bővítték el a nézőket.

Az eredményhirdetésen mintegy 400 versenyző vehetett át jutalmat. A Tudásbajnokság győztese díszes serleget, érmet, elismerő oklevelet és 6, 4, 2 könyvből álló ajándéksomagot kapott. A helyezettek (4-től 10. helyig) - köztük Gábor is - elismerő oklevelet és ajándékkönyvet vehettek át. De jutalomban részesítették azokat az iskolákat is, akik a legtöbb versenyzőt neveztek a versenyre, valamint kisorsolták az 5 db 10 ezer forintos és 1 db 50 ezer forint értékű könyvutalványt azok között, akik a megyei fordulón kapott emlékkönyvben meghirdetett feladatra is jól válasszoltak.

Az országos versenyen készített fényképek tükrözik a verseny jó hangulatát, valamint a helyezettekről is készültek csoportképek.

Kovácsné Vári Eszter
felkészítő tanár

Szent László búcsú és gyalogos zarándoklat - Hunya, 2017. 07.01.

FÉSZEK

Panzió és Étterem

5500 Gyomaendrőd,
Szabadság tér 6.

Egész évben várjuk kedves vendégeinket klimatizált, termálvizes szobáinkban. Vállaljuk baráti, üzleti, családi rendezvények lebonyolítását klimatizált éttermünkben 70 főig.

HÍDFŐ étterem

5502 Gyomaendrőd,
Hídfő u. 2.

Baráti, családi üzleti rendezvény lebonyolítását vállaljuk a teljesen klimatizált étteremben 160 főig. Korlátlan ételfogyasztás minden nap 11-15 óráig!

Elérhetőség:

Telefon/Fax: 06-66/386-718 - Mobil: 06-30/955-1295

E-mail: feszekpanzio@mail.globonet.hu

<http://www.feszekpanzio.hu>

AGRO ÁRUHÁZ

Kedves vásárlóim!

Nyári ajánlataim:

Gyomaendrőd, Fő út 15.
Telefon: 06-20-9527-032 és
06-66-386-274.

- Fűnyírók, bozótívágók, ágívágók
- Elektromos sövényívágók, lombszívók
- Elektromos kéziszerszámok, fűrógépek
- Sarokcsiszolók, fűrók, vágókorongok
- Növényvédőszeresek, rovarölők-gombaölők
- Gyomirtók, műtrágyák, növénytápok
- Virágserepek, virágládák, virágföldek
- Szegek, csavarok, talicskák, vödörök
- Bográcsok, gázégők, faszenek, állványok
- Festékek, lakkok, esetek, falfestékek
- Kőművszerszámok, ásók, villák, kapák, stb.
- Védőkesztyűk, munkaruhák, gumicsizmák
- Izzók, elemek, gombelemek
- Szúnyogháló, viaszosvásznak

Várom kedves vásárlóimat!

FARKAS MÁTÉ